

LIETUVISKAS SAVAITRAŠTIS
Šeima kiekvieną ketvirtadienį Clevelande
Leidžia
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Redaktorius
Vincas Rastenis
Kaina metams, užsimokant iš anksto:
Jungtinėse Valstybėse ----- \$3.00
Kanadoje -- \$4.00 Kitur -- \$4.50
Užsakyti galima kiekvieną mėnesį, nereikia
laukti metų, pusmečio ar mėnesio pradžios.



DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Thursday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio
Editor
Vincas Rastenis
Subscription per year in advance
In the United States ----- \$3.00
In Canada -- \$4.00 Elsewhere -- \$4.50
Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 26 Aps. Nr. kaina 6 c. June 29, 1950 CLEVELAND, OHIO 1950 m. birželio 29 d. Tel.: EN 1-4486 (35-ti metai - 35th year)

MŪSŲ VISOUMENĖJE

Sandariečių seimas

Sandariečių seimas vietomis tikrai buvo karštas. Beveik visą pirmą dieną praleista ginčuose dėl dviejų ar trijų delegatų teisėtumo. Atrodė, kad tik maža seimo dalyvių dalis numanė tikrąjį tų ginčų pamušalą — pasipriešinimą prieš "reformatorių", įtariamus, kad jie nori Sandarą "suliaudininkinti" ir nori tam tikslui pakeisti kai kuriuos vairininkus.

Tačiau "konservatorių" seimo dalyvių dauguma buvo instinktyviai palanki, nes, pasirodė, daug seimo dalyvių liaudininkų nelabai skiria ne tik nuo socialisto, bet kartais net ir nuo... bolševiko.

Senieji sandariečiai tvirtina, kad jie visų pirma lietuviai, kad jie demokratai, kad jie sandariečiai nuo senų laikų ir kad nenori žinoti jokių partijų... Sandarą, visą tai atrodo nesupratus, tačiau tam nesupratimui išaiškinti seime nebuvo vietos. Kai antrą dieną, pasibaigus apyskaitiniam valdybos narių pranešimams, buvo užsiminta, kad gal dabar reiktų padiskutuoti apie Sandaros veikimą, tai paaiškėjo, kad pranešimai formaliai jau priimti ir jokių diskusijų nebereikia...

Priešus valdybos rinkimams, buvo pasiūlyta palikti senąją valdybą, bet atsirado ir kitas pasiūlymas — rinkti visai naują. Vėl po gana karštų ginčų, kaip rinkti, tik į pirmininko vietą teatsirado antras kandidatas — Arlauskas iš Bostono, kuris tačiau gavo vos 7 balsus, o senasis pirmininkas P. Pivoriūnas iš Pittsburgho — 29. Į kitas valdybos vietas opozicija jau nebesirijo siūlyti kandidatų.

Pagaliam seimas baigtas taikingai, daugumai manant, kad per smarkūs "reformatoriai" tapo atsodinti į pritinkamą jiems vietą, o aniams gal tikintis, kad laikui bėgant jie pamažu visvien mažiau ar daugiau pasieks savo...

SLA seimas

SLA seimas iškilmingai atidarytas pirmadienį prieš pietus. Seimą sveikino Baltimorės madoras. Pirmą dieną dalyvavo 106 delegatai iš štrinktų 156. Pirmoji diena, du posėdžiai, buvo praleisti formalumams ir plataus masto pasikeitimams komplimentais, vėliau — susipažinimo pobūviams. SLA seimas numatomas baigti penktadienį. Apie šį ir kitus šią savaitę Baltimorėje įvykusius bei įvyksiančius seimus bus plačiau parašyta kitame DIRVOS numeryje.

Lietuvių Archyvas

Primername, kad nuo ateinančio numerio DIRVOJE pradėsime spausdinti LIETUVIŲ ARCHYVAS. Tai yra eilė didesnių rašinių apie Lietuvos nelaiminguosius laikus, prasidėjusius prieš dešimt metų. Tai yra medžiaga ateities Lietuvos ir benidrai pasaulio istorijai. Keturiuos knygos Lietuvių Archyvo buvo išleisti jau Lietuvoje. Kiekvienas, kam reikalinga istorinė medžiaga apie tuos laikus, tas kny-

KARAS KOREJOJE

Prez. Trumanas davė įsakymą tiekti pagalbą

Birželio 25 d., ankstyvomis ryto valandomis, gerai pasirengusi Sovietų Sąjungos globojama šiaurinės Korėjos komunistinės vyriausybės kariuomenė pradėjo puolimą Pietų Korėją. Po pirmų puolimų buvo ir oficialiai paskelbtas karas Pietų Korėjai. Komunistai puola 50-60,000 kariuomenės.

Iš pirmųjų karinių pranešimų, kurie pradžioje dar labai šykštūs, atrodė, kad Pietų Korėja buvo užpulta netikėtai, ji nebuvo karui pasirengusi ir todėl komunistinei kariuomenei pasisekė keliose vietose prasiveržti. Komunistinė kariuomenė, gerai ginkluota (neabejojama, kad sovietiniais ginklais) mėgina ir išlaipinimus užfrontėje, kad greičiau sulaužytų pasipriešinimą ir užimtų visą Pietų Korėją. Aišku, skubiai siekiamas visus pastatytus prieš įvykusius faktus.

Korėjos padalinimas į dvi dalis yra paskutiniojo karo išdava, kada dar buvo naiviai tikima gera Sovietų Sąjungos valia ir manoma, jog sovietai iš Korėjos pasitrauks, kada tik bus pasirašyta taikos sutartis. Deja, sovietų užmačios daug greičiau paaiškėjo, negu buvo laukta. Jie primetė šiaurės Korėjai komunistinę vyriausybę ir dabar nori užimti visą Korėją. Jie gerai supranta, kad būsimuose įvykiuose Korėja, kaip strategiskai reikšminga vieta, gali suvaidinti didelį vaidmenį.

Pietinė Korėja yra globojama Jungt. Amerikos Valstybių. Kadangi Amerika nesiruošė jokiai agresijai, tai ir ypatingesnės ginkluotos pagalbos jai neteiki. Joje buvo tik Amerikos armijos karinė misija, kuri susidėjo iš 500 asmenų. Su visais šeimų nariais, skaičiuojama, Pietų Korėjoje Amerikos piliečių galėjo būti iki 2,000 asmenų.

Paskutinieji partizanų veiksmai Korėjoje, kad ir nesiruošiant tokiems įvykiams, kokie dabar vyksta, vis dėlto galėjo paakinti, kad Pietų Korėja pavojaus atveju turėtų reikalingą kiekį ne tik gerai paruoštų vyrų, bet ir ginklų. Deja, užpuolus komunistams paaiškėjo, kad ginklų nėra ir priešintis labai sunku. Amerikos karinė misija ten tesirūpinusi tik Korėjos karių paruošimu, bet nesirūpinusi jų apginklavimu.

Ir kai tik karo veiksmai prieš Pietų Korėją buvo pradėti, jos vyriausybė skubos keliu kreipėsi į JAV, prašydama pagalbos. Iki laikraščio išėjimo dienos bu-

gas labai brangina. Tolimesniuose rašiniuose bus tos medžiagos daugiau. Ji įdomi pasiskaityti tiems, kurie giliau domisi tuo, kas atsitiko, ir labai svarbi, kumas renka ir registruoja istorinius faktus.

Dar nežinia, ar bus galima tą medžiagą išleisti atskiromis knygomis. Todėl tiems, kuriems ta medžiaga gali būti reikalinga ateityje, patariama pasidaryti iškarpos iš DIRVOS ir jas saugoti. Tuo būdu bent bus išsaugotas didesnis tų straipsnių kodžiaga apie tuos laikus, tas kny-

vo įvairiai samprotaujama. Buvo net nuomonių, kad gal Amerikos vyriausybė numos ranka ir lengvai atiduos sovietų sauvalei dar vieną karnį. Bet, pasirodė, šį kartą tokiai sauvalei pasakyta labai aišku: ne! Štai DIRVOS redaktorius šio laikraščio numerio išėjimo metu lankėsi Washingtone, dalyvavo spaudos konferencijoje ir iš ten pranešė telefonu:

1. Prezidentas Trumanas birželio 27 d. davė įsakymą, kad Amerikos oro ir laivyno pajėgos pradėtų tiekti Pietų Korėjai karinę pagalbą.

2. Septintajai Amerikos laivyno armijai pavesta saugoti Formozos salą nuo užpuolimo.

3. Formozos saloje esanti Kinijos tautinė vyriausybė paprašyta, kad ji susilaikytų nuo raudonųjų užimtos Kinijos teritorijos puolimų ir tuo neprovokotų karo veiksmų Formozos srityje.

4. Įsakyta tuoj sustiprinti karines Amerikos jėgas Filipinuose.

5. Tuoj pat sustiprinti karinę misiją į Prancūzų Indokiniją ir pradėti teikti karinę pagalbą.

Aišku, kad šitos priemonės nusakos Amerikos nusistatymą Korėjos užpuolimo atveju. Ir reikia manyti, kad energingas vyriausybės veiksmai pirsidės prieš patiesius sutarkymo bei ramybės atstatymo.

Prasidėjus karo veiksmams Korėjoje, daug kas klausia: ar tai jau trečiojo pasaulinio karo pradžia? Į šį klausimą atsakymą gausime pačiu artimiausiu laiku. Bet iš sovietinės praktikos galima teigti, kad kai jiems kaip reikiant pasipriešinama, jie tuojau apimsta ir visas kaltes verčia kitiems. Juk ir šiuo atveju Sovietų Sąjunga oficialiai dar neužsilaikavusi. Iki šio laiko dar neturima ir jokio ofi-

TRUMPAI KALBANT

□ Iš Vokietijos ir kitų kraštų į Izraelį išvyko nemažas skaičius žydų. Vokietijoje paskutiniu metu tačiau pastebima, kad dalis tokių žydų jau grįžo vėl Vokietijon. Grįžusieji pasakoja, kad naujiems imigrantams Izraelyje įsikurti esančios labai sunkios sąlygos, todėl jie ir grįžė iš ten. Tokių grįžusių žydų Vokietijoje priskaitoma jau 7,000.

□ Amerikos darbo ministeris Tobin, dabar dalyvaujantis Sveikatos vykdymo komisijoje Tarptautinės Darbo Organizacijos konferencijoje, pareiškė, kad JAV niekada nebesitiki sulaukti tokios depresijos, kokia buvo prieš paskutinį karą. Amerikoje socialinis saugumas didinamas, o tuo pačiu metu lyginasi ir turtų pasiskirstymas.

□ Buvęs Vokietijos kancleris dr. Heinrich Bruennig, dabar gyvenantis JAV, po šio karo jau antrą kartą vyksta į Vokietiją. Pirmą kartą jis ten lankėsi 1948 metais. Bruennig kelionės, neabejotina, turi politinį tikslą.

cialaus pareiškimo, kaip Sovietų Sąjunga ruošiasi laikytis Korėjos karo atveju. Neoficiali jos laikysena visiems gerai žinoma, nes ji ir šį karą per savo pastatytą marionetinę šiaurės Korėjos vyriausybę paskelbė. Bet ar ji norės ir oficialiai į šį karą kištis, reikia labai paabėjoti. Juk sovietai linkę "bandyti". Ir jeigu jie pamato, kad bandant nėra pasipriešinimo, tada pasima viską, ką tik gali. Bet šiuo atveju, deja, toks bandymas sulaukė labai greito ir nemažiau griežto atsakymo.

Žinoma, jei sovietai oficialiai įsimaitytų į šį Korėjos karą, tada reiktų sutikti, kad jau prasideda trečiasis pasaulinis karas. Bet niekas dar nelinkęs manyti, kad sovietai tokiam trečiajam karui jau būtų pasiruošę. Jie tik pasaulyje propagandos keliu yra sukėlę baimę, kad sovietai nepaprastai galingi ir jų visi turi bijoti. Gi iš tikrųjų Sovietų Sąjungoje po paskutinio karo dar labai daug neužtaisytų skylių.

Saugumo Taryba devyniais balsais, Jugoslavijai susilaikius, nutarė įsakyti, kad šiaurės Korėjos kariuomenė sustabdytų karo veiksmus ir grįžtų į savo teritoriją. Bet šio nutarimo neklauso ir karas eina toliau. Visos agentūros skelbia apie šiaurės kariuomenės veržimąsi pirmyn. Saugumo Tarybai išskyla naujas rūpestis: kas daryti su įsakymo neklusančiu?

Džiugu, kad Amerikos Atstovų Rūmai, blaiviai vertindami esamą padėtį, priėmė mobilizacijos įstatymą ir tuo vėl suteikė prezidentui Trumanui teises, jei tik būtų reikalingas, kiekvienu momentu paskelbti mobilizaciją. Tai dar vienas geras ženklas, kad sovietinėms agresijoms norima rimčiau pasipriešinti.

□ Raudonojoje jūroje susprogo iš Anglijos į Indiją plaukęs laivas. Jis vežė sprogstamąją medžiagą. Žuvo 72 įgulos nariai.

□ Vakarinės Vokietijos duomenimis, Sovietų Sąjunga dar negrąžino 1,500,000 karo belaisvių.

□ Vakarų Vokietijos Sąjunga rinkimų okupacinėse įstaigose dirba 470,000 vokiečių. Jų tarpe yra 322,973 vyrai ir 148,523 moterys.

□ Danijos vyriausybė pranešė, kad sovietai Baltijos jūroje nuo 1946 metų yra sulaukę 33 danų žvejų laivus. Visi jie kaltinami, esą, žvejųję sovietų teritoriniuose vandenyse, nors iš tikrųjų nė vienas tokio nusikaltimo nėra padaręs.

□ Jugoslavijos valdžios sluogsniai skelbia, kad Bulgarijos kariuomenė pradėjo krašto viduje didelių persigrupavimų. Be to, pastebėtas ir didesnis kariuomenės telkimas prie Jugoslavijos sienos.



Dail. V. Raulinaitis prie medžio (vyšnia) skulptūros
ATSISVEIKINIMAS (plačiau žiūr. 6 psl.)

Pracūzija vėl be vyriausybės

Jau kelintą kartą po šio karo taip susideda, kad kai tik vyksta pasaulyje svarbūs įvykiai, Prancūzija neturi vyriausybės.

Štai, šiuo metu Paryžiuje posėdžiauja šešių Europos valstybių konferencija, svarstanti anglies ir pieno pramonės sujungimo klausimus. To plano didžiausias inspiratorius yra Prancūzijos užsienio reikalų ministras Robert Schuman, bet vyriausybė negavus reikiamo pasitarimo, jo rankos tolimesnei akcijai lieka labai suvaržytos.

Be šios konferencijos, Paryžiuje vyksta svarbūs ekonominiai ir politiniai pasitarimai su Indokinija. Ir čia, nesant vyriausybės, susidaro didelė spraga.

Pagaliam, prasidėjęs karas Korėjoje taip pat reikalauja energingos vyriausybės veiklos, o ji tuo tarpu užimta vidujiniais pasitarimais, kaip sudaryti naują kabinetą. Žodžiu, naminiai reikalai, kurie galėtų būti tvarkomi ir ne tokiu įtemptu laiku, labai kenkia bendriesiems reikalams.

Šį kartą Prancūzijos vyriausybė griuvo dėl mažiau uždribančių darbininkų atlyginimo pakėlimo. Socialistai jau seniai reikalavo, kad valdininkams būtų pakelti atlyginimai, bet ministras pirmininkas, atsisveikdamas į Prancūzijos finansinę padėtį, nesutiko. Socialistai nusileido, kad atlyginimai būtų padidinami tik mažiau uždribantiems valdininkams, bet ir čia susilaukė iš Bidault pasipriešinimo. Pagaliam įvykęs balsavimas, kur prieš vyriausybę balsavo socialistai, de Gaulle šalininkai ir komunistai, iššaukė naują krizę.

Vyriausybė atsistatydino, bet prezidentas Vincent Auriol pavėdė kabinetui eiti pareigas, kol bus sudaryta nauja vyriausybė.

Visi patriotiškieji Prancūzijos laikraščiai reikalauja, kad esamojo padėty nedelsiant būtų sudaryta nauja vyriausybė ir tuo būtų gelbimas pačios Prancūzijos prestižas.

Paskutinėmis žiniomis, naują vyriausybę sudaryti pavesta buvusiam ministeriui pirmininkui H. Queille, radikalosocialistų partijos nariui.

Pasiruošę susprogdinti kelius

Įvairiose Vokietijos vietose pastebėta, kad visuose didžiuosiuose keliuose paskutiniu metu buvo padarytos ypatingos skylės ir jos pridengtos tam tikrais dangteliais. Tos skylės įtaisytos taip, kad reikalui esant būtų galima greit įdėti minas. Jos esančios padarytos tokiose vietose, kur sprogimas tikrai ilgam laikui nutrauktų susisiekimą tuo keliu.

Tokių pasirengimų esą pastebėta ir kituose Vakarų Europos kraštuose.

Lietuviška šveicarų RADIO VALANDELE

S. Garbačiausko iš Zuericho, Šveicarijoje, pranešimu, liepos 2 d., sekmadienį, nuo 11:20 iki 12:00 val., Šveicarijos Radio Barmen, Studio Zuerich, bangos 567.1 m. ir trumpomis bangomis stotis Schwarzenburg 48.66 ir 31.46 m. transliuos lietuvišką valandėlę, pavadintą: "Verstummte Welt, Saenge und Sagen des litauischen Volkes" ("Nutilęs pasaulis, lietuvių tautos dainos ir padavimai").

Tai bus pirmoji po karo šveicarų radio lietuviška programa, kurią tik po didelių pastangų pasisekė įvykdyti bei gauti priėmimą.

L. G. K.

ŠIOJE ŠALYJE

KELEIVINIS LĖKTUVAS, kuris skrido iš New Yorko į Minneapolis, ties Michigano ežeru pateko į audrą ir įkrito į ežerą. Žuvo 58 žmonės. Tai yra viena iš didžiausių aviacijos nelaimių. Tik du atvejai yra buvę, kada žuvo kiek daugiau žmonių. Ši nelaimė atsitiko kaip tik po to, kai buvo paskelbta, kad palyginus lėktuvų atliktas keliones su nelaimių skaičiumi, nelaimių nuosimtis yra labai mažas...

Specialistai tvirtina, kad lėktuvus buvo žaibo įtrenktas ir todėl turėjo įkristi į Michigano ežerą.

BALTIMOREJ prezidentas Trumanas atidarė vieną iš didžiausių pasaulyje aerodromų. Šį aerodromą padėjo įrengti federalinė vyriausybė.

ATSTOVŲ RUMAMS priėmimo įstatymą sumažinti akcizo mokesčius visu bilijonu dolerių, svarbiausia klausimas bus — padidinti bendrovių mokesčius. Prezidentas yra pareiškęs, kad jis vetuos kiekvieną mokesčių sumažinimo įstatymą, jeigu nebus numatyta kitų mokesčių, kuriuos būtų padengiamas susidarius trūkumas. Numatoma, kad akcizų mokesčių vietoje, kuriuos sumoka visi pirkėjai, turės atitinkamai daugiau mokėti stambiosios bendrovės.

KALIFORNIJOS UNIVERSITEITAT atleidžiami iš tarnybos 157 tarnautojai, kurie nesutiko pasirašyti pareiškimų, kad jie nėra komunistų partijos nariai.

SENATAS priėmė įstatymą, kuriuo padidinami socialinio draudimo išmokėjimai beveik dvigubai ir, be to, įtraukiama ir socialinio draudimo sistema dar apie 10 milijonų žmonių. Atstovų Rūmai irgi yra priėmę panašų įstatymą. Dabar specialioje abiejų rūmų delegatų konferencijoje turės būti suderinti tų projektų skirtumai ir įstatymas bus perduotas pasirašyti prezidentui.

SUSTREIKAVO keturių geležinkelio iešmininkai. Streikas liečia vidurinės ir vakarinės krašto dalies geležinkelius.

MOKYKLŲMS reikia 10 bilijonų dolerių paramos trobesių statybai ir 6 bilijonų mokytojų atlyginimui pagerinti.

FRANK ERICKSON, vienas iš žymiausių įvairiausių lažybų ir lošimų organizatorių, pripažintas kaltu (pats prisipažino) apie 60 tos rūšies nusikaltimų, už kurių kiekvieną gresia apie metus kalėjimo. Tai yra pirmasis žymesnis rezultatas tų tyrinėjimų, kuriuos Senato komisija yra pradėjusi apie visus lošimus, lažybas ir su jais susijusius nusikaltimus, policijos ir net valdžios pareigūnų bei politikos žmonių papirkimus. Tie lažybų ir lošimų organizatoriai išvilioja bilijonus dolerių iš žmonių. Tas žmonių silpnybės išnaudojimas Amerikoje yra virstęs visų didžiausia "pramone".

Ericksonas prisipažino kaltas, nenorėdamas, kad teismas gautų progos giliau tą dalyką tyrinėti ir neprieitų arčiau prie "kamuolio".

CHICAGO, ILL.

MARGUTIS RENGIA JONINES

Visai natūralu, jei didesnieji lietuvių kultūros pasireiškimai suranda sau vietas ne kur kitur, o Chicagoje. Jei Chicago negali ko padaryti savais ištekliais, tai kuri lietuvių kolonija begalės... Tiesa, jei Chicago nebūtų kelių energingų žmonių, tai gal ji tereikštų Amerikos lietuvių gyvenimui tiek pat, kiek ir kokia mažytė lietuvių kolonija kur nors Connecticuto kampe... Visa laimė, kad ten gyvena keletas tokių vyrų, kuriems lietuvių kultūros garsinimas sudaro vieną svarbiausių jų gyvenimo uždavinių. Jų dėka Chicago galėjo pamatyti Čiurlonio Ansamblių rugpjūčio mėnesio viduryje ji turės progos pamatyti Lietuvių Dailės Parodą, o liepos 23 d. įvyks pirmą kartą milžinišką kultūrinį festivalį — JONINES.

Šiuo metu Chicagoje tik ir kalbama apie šią intriguojančią ir negirdėtą masto lietuvių kultūros manifestaciją. Tai šventė rengiamasi jau labai seniai. Ji pavadinta kukliu vardu — **festivaliniu pikniku**, bet jo apimtis praneša net vaizduotę. Tai bus kažkas panašu į kadais Lietuvoje — ant Rambynio kalno — darytas Joninių iškilmes.

Išstabiame Riverview Parke liepos 23 dieną laukiama pasirodant papario žiedo pasakos, pasakos su visu jos grožiu ir žavesiu. Ten bus įkurtas ištisas lietuvių miestas su pilnomis "suverenumo teisėmis". Ten ir žmonės susirinkę jausis "suverenais" — visiems bus parodytas atskiras ir savas gyvenimas.

Joninių vaidinime pasirodys geriausias Chicago lietuvių meno pajėgos. Didžiuliam amfiteatre pirmą kartą po karo vėl skambės lietuvių žodis ir vėl skris aidai į visus Amerikos lietuvių šauksmas, skatinąs jungtis visiems už Lietuvos gyvybę.

Tikimasi, kad Joninių šventė — liepos 23 — dalyvaus ne mažiau kaip 10,000 Chicago lietuvių. Ir daroma viskas, kad kiekvienas jų būtų patenkintas ir grįžtų į namus su noru laukti sekancio Joninių.

Šią nuostabiąją šventę sumanė ir organizuoja MARGUTIS, tas pats MARGUTIS, kuris kas dieną ir kas vakaras kalba į Chicago lietuvių, kuris kas mėnuo aplanko tūkstančius lietuvių visose kolonijose ir kuris yra vienas iš mėgiamiausių prisiminimų, surištų su "dėde Vagnaičiu".

Salia laukiamos liepos 23 dienos, jau rušiamasi ir Lietuvių Dailės Parodos atidarymui. Visi eksponatai jau atkeliavę. Dabar atliekami paruošiamieji darbai. Paroda, kaip jau žino-

ma, bus išstatyta Chicago Historical Society muziejuje. Tai puiki vieta pasirodyti lietuvių menui. Sakytum, kad kažkokia valia taip norėjo, kad Lietuvių Dailės Paroda būtų tame pačiame muziejuje, kuriame atspindi Chicago istorija ir istorija visos Amerikos.

Informuojama, kad Lietuvių Dailės Paroda bus atidaryta rugpjūčio 15 d. ir tęsis 6 savaites. Kartu prie parodos bus vykdomi ir atitinkami festivaliniai kultūros vakarai. Tuo būdu Chicago lietuvių kolonija nuo rugpjūčio 15 dienos vėl ištisias savaites gyvens lietuvių kultūros įtakoje.

WATERBURY CONN

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Tragiškos birželio sukaktys mūsų kolonijose atžymėtos visa eile pažymėtinų įvykių. Kaip jau buvo minėta, tą dieną daugelis vietos lietuvių, gedulo ir protesto ženklai, nešiojo gedulo juostelę perjuosą tautinį kaspinėį ir pasninkavo.

Tremtinių Draugija tą dieną išsiuntinėjo visiems JAV senatoriams ir kitiems valdžios ir politikos vyrams raštą. Rašte priminta tragiška Lietuvai sukaiktis ir nesilaujančios Lietuvos kančios. Toliau pareiškama dėkingumas JA Valstybės už Lietuvos suverenumą ligi šiolinį respektivumą, už tremtinių išleidimą ir reikiama viltis, kad JAV politikos pastangomis bus išvaduoti šimtai milijonų sovietų prispaustų žmonių anapus geležinės uždangos. Kartu su laišku visiems pasiūta po 1 lapą anti-komunistinės informacijos ženkli (Communism exterminates nations). Pačiuose vokuose tas pats ženklas perantspaudotas ryškiau, specialiai tai dienai pagamintu spaudu su tokiu įrašu: **June — 14 — 1941 The Soviet Union liquidated 40,000 Lithuanians.**

Birželio 17 d. pavakare prie šv. Juozapo kleboniją, darželyje prie senosios mokyklos, pašventintas dailus lietuviškas kryžius. Jį pagamino tūlas tremtinys dviem sumetimais: reikšdamas savo džiaugsmą ir dėkingumą dėl atvykimo į JAV ir prisimindamas dabartines Lietuvos kančias. Atitinkami įra-

šai kryžiuje — Maironio žadžiais — reiskia laisvės viltį ir prašo Aukščiausiojo globos.

Tuoju po kryžiaus šventinimo apeigų vyko sukaikių minėjimo aktas. Visi eilė kalbėtojų priminė sovietų klastas, žiaurumus ir Lietuvos neišsibaigiančias kančias. Galop susirinkusieji pareiškė savo pritarimą ALT kiek anksčiau priimtoms rezoliucijoms, kuriomis smerkiamas genocidas ir Amerikos lietuvių pro-komunistinės veiklos rėmėjai. Be to, vienam iš susirinkusiųjų pasiūlius, karštai visiem kitiems pritariant, priimta dar viena rezoliucija JAV valdžiai ir Jungtinių Tautų sekretariatui: **vyti lauk iš padorių tautų tarpo banditinės Kremiaus valdžios atstovus!**

Minėjimo proga išklausyta parapijos choro trumpo koncerto ir surinkta per 200 dolerių aukų. Minėjimą rengė ALT.

Tenka apgailestauti, kad minėjimas nebuvo visai sklandus. Du kalbėtojai kalbėjo, kad ir įdomiai, pernelę ilgai ir arba visai neliesdami dienos temos arba "nuklydo į lankas". Sekantieji kalbėtojai situaciją gelbėjo trumpindami savo kalbas, bet daugelis minėjimo dalyvių jau nebesulaukė kone iki 11 val. v. užsitęsusių baigos. Norėtųsi Tarbyrai pasiūlyti ateity ne tiktauti nustatyti kalbėtojų pavardes, bet ir kalbų temas bei griežtai ribotą laiką.

VI. Vr.

•PAKELIUI I MIRTĮ — G. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vokiečių kalinimuose. 231 pusl. Kaina \$1.00

Kas ta „taikos peticija“

Tuoju po šio karo, kada pradėjo garsėti atominio ginklo galybė, Sovietų Sąjungos valdovai susirūpino, kad tas ginklas, nors ir norint užgrobti visą pasaulį, nebūtų pavartotas prieš juos. Tuo tikslu jie pradėjo darbą dviem kryptimis:

1) Išgauti atominio ginklo paslaptis ir patiemis atominį ginklą pasigaminti bei

2) Varyti propagandinę akciją, kad atominis ginklas yra pra-sikaltimas, kad nuo jo gamini-mo reikia susilaikyti.

JTO organizacijoje sovietų atstovai, kada išliko atominio gin-klo kontrolės klausimas, reikala-vo turimus atominius ginklus sunaikinti. Bet kai laisvosios pa-

saulio tautos iškėlė, kad specia-liai sudarytos delegacijos galė-tų bet kurioje pasaulio vietoje lankytis ir kontroliuoti, ar tokių ginklų ten nėra ir jų negamina-ma, sovietai nesutiko. Prasidėjo tarysės ir jos, atrodo, jau nie-kad nesibaigs.

Sovietai matydami, kad JTO rėmuose jiems nesiseka kitas valstybes apgauti, sugalvojo naują eįimą — kurstyti laisvųjų valstybių gyventojus, kad jie reikalautų, jog atominiai gink-lai nebūtų gaminami ir vartojami, žinoma, tik prieš sovietus.

(O jei sovietai jų turės, tai tik-riausiai pirmąją progą stropiai ir panaudos).

Pasaulinei revoliucijai kelti įrankio — kominformo iniciaty-va, šių metų kovo mėn. Švedijo-je, Stockholme, įvyko "Taikos kongresas". Ten iš įvairių kraš-tų buvo susirinkę komunistų agentai, kurie nutarė, kad reikia suorganizuoti "Taikos peticiją".

Toje peticijoje pasmerkiamas atominis ginklas ir tie, kurie jį pirmieji pradės vartoti.

Iš šalies žiūrint ir užmirštant sovietines klastas, atrodo labai girtinas siekimas. Bet iš tikrųjų šia peticija sovietai nori kelti tik naują neramumų bangą — eiti prieš savo vyriausybę pastan-

gas, per įtakingus asmenis ma-žinti atominės energijos vysty-mui skiriamas lėšas. Gi tuo tar-pu patys, kiek tik pajėgia šnipų ir iš Vokietijos pasigrobtų mok-slininkų pagalba, atominį gink-lą gamintis ir atėjus momentui panaudoti, kad tuo sukėlus sva-jojamą pasaulinę revoliuciją ir galutinį pasaulio sukomunistini-mą.

Šiuo metu "Taikos peticijai" parašai pradėta rinkti ir Ameri-koje. Komunistinė spauda tei-gia, kad jie Amerikoje surink-sią 5 milijonus parašų... Ar jiems tai pavyks, tai kitas kla-usimas.

Mūsų pareiga yra visiems pri-minti, kad niekas nesiduotų klai-dinamas. Viena, kad duodant parašus vadinamai "Taikos pe-ticijai" susidedama su komunis-tais, o antra — kenkiama tikra-jam taikos įgyvendinimui.

Gerai žinome, kad kur įsigali komunizmas, ten prasideda vi-suotinė vergija. O "Taikos pe-ticija" užmaskuotai ir siekiama, kad komunizmas stiprėtų ir pro-gai pasitaikius pavergtų dar laisvus kraštus.

"Taikos peticija" yra komi-formo išmislas ir ji tarnauja tik Maskvos interesams.

DAYTON, OHIO

LIETUVISKŲ FILMŲ VAKARAS

Nors Daytono lietuvių kolonija ir nedidelė, bet esant energin-giems veikėjams šia įvyksta dažnai įvairūs rengimai. Štai prieš savaitę Daytono buvo mi-nima birželio įvykių sukaktys, o birželio mėn. 25 d. iš Clevelan-do pas mus atvyko Balyš Gai-džiūnas su lietuviškomis filmo-mis.

Svečias, pristatytas kun. Ka-tarskio, kuris ir šį parengimą suorganizavo, pradžioje kalbėjo apie dabartinį gyvenimą Lietu-voje ir priminė visus paskutiniuosius įvykius Lietuvoje. Kal-bėjo trumpai ir visiems supran-tamai.

Po kalbos rodė jis savo paties gamintas filmas iš lietuvių trem-tinių gyvenimo Vokietijoje. Pla-čiai supažindino su lietuvių ra-šytojais ir dailininkais. Pabaigoj parodė, kaip tremtiniai aplėi-džia Vokietiją, pasiekia Ameriką ir čia pradeda įsikurti.

Parengimas buvo atvykusių svečių ir iš Columbus, Ohio. Tai: Roulik ir Jasevičių šeimos.

NORIM PASIKVIESTI ČIURLIONIEČIUS

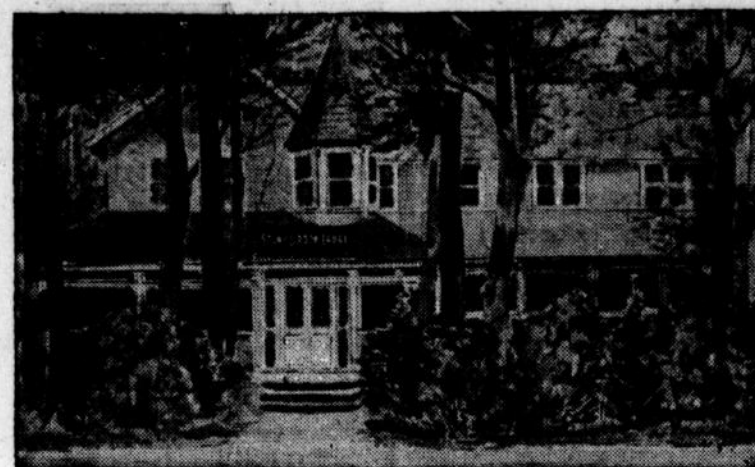
Daytono lietuvių, vadovauja-mi kun. V. Katarskio, nori į Daytoną pasikviesti Čiurlonio ansamblį. Nors lietuvių kolonija nedidelė, bet tikimasi, kad prisidės ir gretimos lietuvių koloni-jos. Toks čiurlioniečių atvyki-mas į Daytoną duotų progos platesnius gyventojų sluoksnius supažindinti su lietuvių tautiniu menu ir tuo laimėti naujų drau-gų.

ATVYKĘ TREMTINIAI KURIASI

Daytone yra apie 50 lietuvių naujakurių. Palyginti su lietu-viškos kolonijos dydžiu, tai ne-mažas skaičius.

Šiuo metu įsikūrimo sąlygos Daytono kiek pagerėjusios ir vi-si atvykusieji turi pakenčiamus fizinius darbus.

Koresp.



ŠTAI VASARVIETĖ,

kurioj atostogaudami lietuviai gali pasijusti

vasarą .. Palangoj!

Stony Brook Lodge Tel.: Stony Brook 586

Čia priimami ir didesni pobūviai. Ideali vieta gegužinėms. Rezervuodami kambarius atostogoms arba norėdami dau-giau informacijų, rašykite:

Pr. Lapienė, POB 526, Stony Brook, N. Y.

Toronto, Canada

KORPORANTISKAS POBUVIS

Toronte ir jo apylinkėse gy-venančių buvusių korporacijų Filiae Lithuania, Neo Lithuania, Jaunoji Lietuva, Lietuva ir Her-cus Montė korporantai ir fili-siteriai š. m. liepos 8 d. 7 val. vak. ruošia pobūvį, kuris įvyks 346 Bloor St. East "Wakunda", Toronte.

Korporantai registruojasi pas Stepatienę, gyv. 114 Marion St., telef. LA 2565 iki liepos 5 d., kasdien 19 - 20 val.

DETROIT, MICH.

TREMTINIŲ PRIEGLAUDA

Čia jau nuo pr. metų gruodžio 8 d. veikia prieglauda naujai at-vykstantiems tremtiniais, kur jie keletą savaičių dovanai gau-na maistą ir guolį, kol susiran-da sau darbą ir butą. Prieglau-da yra 3421 Michigan Ave., De-troit 16. Iki šiol per ją praėjo apie 200 šeimų (apie 500 asme-nų). Šią prieglaudą įsteigė taip pat tik prieš 13 mėnesių į JAV atvykęs kun. J. V. Kluonius.

Reikia pastebėti, kad vietiniai lietuvių yra labai susipratę ir tremtiniais pagelbsti įvairiomis aukomis. Šiuo metu Detroito

tremtiniais rūpinasi R. katalikų Sv. Antano parapijos tremtinių įkurdinimo komitetas, kuriam pirmininkauja kun. dr. Boreišis.

Pageidautina, kad ir kitų vietų lietuvių bent mažomis aukomis prisidėtų prie šio kilnaus tautie-čių gelbėjimo darbo. Aukas pra-šoma siųsti adresu: Kun. J. V. Kluonius, 1975 25th St, Detroit 16, Mich.

LINDEN, N. J.

LIETUVIŲ DIENA

New Jersey valstybės Lietuvių Diena rengiamą pirmą kartą. Ji įvyks liepos 2 d., sekmadienį, Linden Lietuvių Laisvės Parke. Šventė prasidės 1 val. p. p. Blogam'orui esant, šventė vyks ta-me pat parke esančioje salėje.

New Jersey lietuvių diena da-bar bus švenčiama kas metai. Jos rengėjas — New Jersey Lie-tuvių Taryba.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar kny-gos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratės ir skelbimų reikalais:

Amsterdam, N. Y.

M. Židonis, 260 Locust Ave.

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Chicago, Ill.

Jonas Pablėnas, 4418 So. Hermitage Ave.

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyn

Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada

Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada

Stepas Kešgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada

Jonas Paršeliūnas, 514 Euclid Ave.

Anglijoje

Jonas Palšis, 10, Warrel's Terrace, Bramley-Leeds.

Australijoje

Povilas Lukošius, 178 Wakefield St., Adelaide, S.A.

Taupyti galima ir laiškais! Prašykite informacijų paštu!



STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N.

PIGIOS PASKOLOS NAMAMS

TAUPLYK SAUGIAI ... mes per 41 metus visiems išmokėjome

paraiškavimus

Turtas per 25 milijonus dolerių. Atsargos fondas per 2 1/2 milijono

U. S. Government Securities ir grynais pinigais per 12 milijonų

STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA CHICAGOJE

Federal Savings & Loan Insurance Corporation narys

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT & MGR.

4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois

TELEFONAS: Virginia 7-1141

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4.

Trečiadieniais nuo 9 iki 12 dienų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 vak.

AMSTERDAM, N. Y.

PATARNAVIMAS DIRVOS SKAITYTOJAMS

Gerb. DIRVOS skaitytojų pa-togumui, jos atstovybė susitarė su gerb. M. KERBELIU, kad visi piniginiai atsiskaitymai už DIRVOS prenumeratą, taip pat ir aukos DIRVAI paremti pri-imama Michael Kerbelis and Son Real Estate and Insuran-ce įstaigoje, 183 E. Main St. kiekvieną dieną darbo valando-mis. Tas patarnavimas atlieka-mas visai dovanai.

Gerb. DIRVOS skaitytojai, kurių prenumerata pasibaigė, gali atsilyginti labai patogiai. Taip pat ir nauji skaitytojai gali ten DIRVĄ užsiprenume-ruoti už 3 dol. metams.

Balfo skyriaus susirinkimas aptarė vasaros darbų planą. Nutarta daryti piknikas ir ru-deniop vieša rinkliava. Pavesta valdybai išaiškinti galimybes pasikviesti Čiurlonio ansamblį.

B. Gaidžiūno filmą davė Bal-fui apie 140 dol. gryno pelno, kuris nusiųstas Centru. Lie-tuvių parapijos dar nebaigta rinkliava per keletą savaičių davė daugiau kaip 8,000 dol. Už tuos pinigus apmokėta parapi-jos skola, pataisyti vargonai

ir kt. Numatomas gerinti kelias į parapijos piknikų parkelį. Ne-šykštūs amsterdamičiai ten, kur reikia.

Reikia manyti, kad Balfo už-daviniai — gelbėti iš skurdo, li-gų ir bolševikinio pavojaus sa-vo brolius tremtinius Europoje — taip pat susilauks daugiau dėmesio ir paramos.

* * *

Birželio 14-15 d. minėjimas įvyko lietuvių parapijos moky-klos salėje. Surengė buv. trem-tinių išrinkta komisija, vado-vaujama mkt. A. Valaičio. Ke-letas prisiminimų apie bolševi-kinės policijos veiklą Lietuvoje ir lietuvių tautos kančios rusų okupacijoje klausytojams su-kėlė šurpą. Buvo ir deklamaci-jų, kurios kėlė tėvynės meilės jausmą.

Susirinkimas įvyko po iškil-minių ta proga pamaldų, ku-rias laikė ir gražų patriotišką pamokslą pasakė kun. Balčys Sv. Kazimiero bažnyčioje, gra-žiai iliuminuotoje ir papuoštoje Lietuvos bei Amerikos vėliavo-mis. Lietuvių radijo valandėlė taip pat priminė lietuvių ir anglų kalbomis.

* * * Ameterdamo radijas duoda vieną valandą sekmadieniais lie-

tuviams. Tokias pat ar ilgesnes programas turi lenkai ir italai. Programos sudaromos iš reklami-nių skelbimų, kuriuos apmo-ka vietos atitinkamos tauty-bės biznierių. Tie skelbimai yra skaitomi anglų kalba. Tautinio turinio mūsų radijo valandėlėje tėra tiek, kiek tarp tų skelbi-mų duodama lietuviškos muzi-kos.

Amsterdamičiai lietuviai sa-vo radijo valandėlę mėgsta ir uoliai klauso. Eidamas gatvė iš daugelio namų girdėsi lietu-višką chorą ar solistą dainuo-jant.

Labai svarbus yra lietuviškų plokštelių reikalas. Tų plokš-telių yra gerų ir visai netiku-sių, — nei dainos nei turinio. Lietuviai biznierių savo skel-bimais tą valandėlę apmoka ir tai yra jų nuopelnas. Sutvar-kę plokštelių reikalą, valandėlę pa-gerintų. Pažymėtina, kad tau-tinių minėjimų (Vasario 16 ar Birželio 14-15) progomis ra-dijo stotis leidžia atlikti tai dienai pritaikytą programą su pranešėjais (lietuviškai ir an-gliškai) ir su gyvu choru.

Tokių progų J. Olšausko va-dovaujamas choras nepraleidžia ir amsterdamičiai tikrai atsi-gaivina.

KAS ir KUR

• Italijoje, Romoje, liūdnieji birželio įvykiai buvo paminėti Sv. Kazimiero kolegijoje. Čia kalbėjo min. St. Lozoraitis ir Vliko delegacijos nariai: Krupavičius, Brazaitis ir Sidzikauskas.

• ALT Vykdamosis Komitetas sudarė specialią komisiją Pasaulio Lietuvių Bendruomenės klausimui studijuoti.

• Lietuviai skautai dalyvauja antroje tautinėje JAV skautų stovykloje. Lietuvius atstovaus viena skautų skiltis, sudaryta iš Baltimorės, Bostono, Hartfordo ir Rochesterio lietuvių skautų. Skilčiai vadovaus skautininkas M. Jurksas.

• Sovietinėje spaudoje vis daugiau ir daugiau pasirodo straipsnių, raginančių kurti daug didesnius kolektyvinius ūkius, negu iki šiol kad būdavo. Esą, prieita išvada, kad maži kolektyviniai ūkiai nuostolingi.

• Kanadoje gyvenęs Balys Rukša išleido savo eilėraščių rinkinį ZEMES RANKOSE.

Rinkinys sukirstytas į tris skyrius: Ugnies šokis, Saulėlydžio giesmė ir Išsilaisvinimas. Viršelį ir skyrių užsklandos dail. Juozo Bakio. Rinkinys 78 psl. Nenurodyta nei kaina, nei kur galima gauti.

• Sovietai, aktyvindami Lietuvoje komunistinę propagandą, įkalbėjo 19 filmų. Mano, kad lietuviai neidavo į komunistines filmas dėl to, kad jos buvo garšimos rusų kalba.

• Juozas Karpavičius - Karpis Brooklynėje turi plokštelių įrašymo studiją. Tikisi įmonę praplėsti ir darbą pradėti platesniu mastu.

• Balso pirmininkas dr. Končius, nuvykęs į Vokietiją, Munchene laikraštiniams pareiškė: "Vokietijoje išbūsiu apie savaitę. Po to vyksiu į Romą, Jeruzalę, Izraelį, gal ir Egiptą pasieksiu."

• Komunistinė spauda skelbia, kad Vilniaus konservatorijoje mokosi 250 studentų. Be rusų, profesorijauja šie lietuviai: B. Dvarionas, J. Švedas, K. Petras, A. Sodeika, J. Bendorius, K. Galkauskas, J. Karnavičius ir A. Račiūnas.

• Baltimorės meras D'Alesandro nuo birželio 26 iki birželio 30 d. paskelbė SLA savaitę. Tuo laiku Baltimorėje įvyksta SLA seimas.

• Architektas Mošinskas dabar gyvena Brazilijoje. Dirba savo specialybe ir jau baigia vykdyti kelias statybas.

• Kanadoje, Toronte, liepos 1-2 d. įvyksta pirmas Kanados lietuvių katalikų suvažiavimas.

• Dail. Adomas Varnas su žmona, J. Bačiūno pakviesti, išvyksta atostogų į jo vasarvietes. Dail. Varnas gyvena Chicagoje.

• Kaune pagarsėjusi moterų rūbų siuvėja Trejienė nuvyko į Kolumbiją. Bagotos mieste ji jau turi didelę siuvyklą. Darbo turi daug.

• Liepos mėn. išleidžiamas padidintas NEMUNO žurnalo numeris apie mirusį buv. Lietuvos prezidentą dr. K. Grinių. Medžiagą siūst: 2140 Brick Ave., Stanton, Pa.

• Anglijoje išleista R. Spalio humoristinė knyga "Trylika nelaimių" galima gauti šiuo adresu užsisakant: K. Barauskas, 12 Mayfield Rd., Eccles, Manchester, England.

• Liudas Šmulskytis, gyvenęs Chicagoje, mirus dr. K. Grinių, suorganizavo dr. K. Grinių vardo fondą. Pradžiai sudėta 400 dolerių. Tai dar vienas fondas.

• Vaclovas Sidzikauskas, buvęs birželio įvykiai buvo paminėti Vykdamosios Tarybos pirmininkas, ruošiasi liepos 3 d. išvykti iš Vokietijos į JAV. Žada laikinai apsistoti Waterbury, Conn.

• Dr. D. Jasaitis, buvęs Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas Vokietijoje, į JAV ruošiasi išvykti liepos 15 d.

• Lietuvos konsulas New York'e, J. Budrys, jau antri metai yra New York'e esančių konsulų dekanas (vyresnysis). Pažymėtina, kad New York'e yra 66 įvairių kraštų konsulai.

• Dail. A. Valeška gavo darbą bažnyčių dekoravimo firmoj Potente, kurios būstinė yra Kenoshoje, Wisc.

• Bronius Purvėnas, apie 10 metų buvęs lauko teniso trenėrius Karališkojoje teniso halėje, Švedijoje, šiuo metu teniso trenėrio darbą dirbą Hollywoode. Ten jis treniruoja turtinguosius Hollywoodo teniso žaidėjus.

• Lietuvis šachmatininkas Povilas Tautvaišas, kuris šiuo metu gyvena Bostone ir yra to miesto šachmatų meistras, dalyvauja JAV šachmatininkų pirmenybėse. Pirmenybės įvyks Detroito, Mich.

• Prancūzijoje ir jos kolonijose yra 1,121 lietuvis. Pačioje Prancūzijoje gyvena du trečdaliai čia paminėto skaičiaus, o visi kiti yra išsiblaškę po tolimas kolonijas.

• Komunistų laikraštis "Laisvė", kuris išeina New York'e, paskelbė vąj to laikraščio reikalingumą surinkti 10,000 dolerių. Giviasi, kad jau surinko 2,000. Reikia manyti, kad gerą dalį gaus iš Maskvos, nes tik jai jis te tarnauja.

• LIETUVIŲ KELIAS, po trijų savaičių pertraukos, išėjo, kaip praneša, jau nuosavojie spausdintuve. Antrąsias dar neturi lietuvių ženkli.

• Į Chicago'ą iš Australijos atvyko smuikininkas Gabriolavičius su savo žmona Danute Nasvytyte ir šeima.

• Šįmet suėjo 10 metų nuo žinomo visuomenininko ir laikraštinko Mato Salčiaus mirties. Jis mirė maliarija 1940 m. gegužės 27 d. Bolivijos karo ligoninėje.

• Gauta patikimų žinių, kad š. m. birželio 20 d. Marijampolėje mirė kun. P. Andziulis.

• ALT Informacijos Centro sekretorė Marijona Kizytė buvo susižeidusi koją ir apie mėnesį laiko sirgo.

• Dr. Ant. Jasevičius ir dr. Irena Jasevičienė apsigyveno Columbus, Ohio. Dr. Irena Jasevičienė dirba pas ausų-nosies-gerklės ligų specialistą dr. Dan G. Sanorj.

• Pranešama, kad neseniai mirė Kaune žinoma aktorė Ona Rytmaitė.

• Smuikininkas Iz. Vasyliūnas, daugiau kaip metus išvargęs emigracinėse stovyklose Vokietijoje ir nebetekęs vilties išvykti į Jungtines Amerikos Valstijas, stengiasi su savo šeima emigruoti bent į Kolumbiją.

• Chicagoje įvykstančios dailės parodos reikais taršė adv. A. Olis ir dailininkai — Adomas Varnas, Petras Kiaulėnas, Paulius Augius, Vladas Vijeikis ir Matas Šileikis. Dailės paroda Chicagoje, Historical Society muziejuje, tikimasi atidaryti rugpjūčio 15 d.

• Po ilgesnės pertraukos pasirodė lauktas EGLUTES Nr. 5. Numeris skirtas motinos dienai paminėti.

• Prancūzijoje, Paryžiuje, gyvenantieji lietuviai Masulis ir Turauskas yra Les Jouets de Gaillard žaislų fab. savininkai.

Lietuvių Kultūros Fondo tikslas ir organizacija

Gyvendami nepriklausomoje Lietuvoje, mes esame padarę gana didelę pažangą visose gyvenimo srityse: turėjome įsikūrę nemažą modernių mokyklų, esame išleidę apšvietimo mokyklų bei grožinės literatūros kūrinių, prisigauginę didoką būrį įvairių specialistų, gerokai pakėlę žemės ūkį, sukūrę net apy- stambių prekybos bei pramonės centrus.

Bet drauge su šiais dideliais pasiekimais mes trumpu nepriklausomybės metu dar daug ko ir nespėjome padaryti. Visų pirma, kuriami nemaža medžiaginių gėrybių, mes nesukūrėme bendro tolimesnio idealo, kuris mus visus ne tik jungtų į vieną solidarią tautinę bendruomenę, bet ir dvasiškai palaikytų, net nepriklausomybės netekus. Mes permažai esame kreipę dėmesio į dvasinės kultūros vertybes, kurios yra geriausias laidas lietuvių bei išilaukti net sunkiausias tautos bandymo laikais.

Čia kaip tik dabar pasigendame bendro Lietuvių Kultūros Fondo, kuris tik vienas galėtų prideramai remti mūsų žemesniųjų kultūrinių vertybių palaikymą ir ugdymą.

Šiandien, nemažam lietuvių skaičiui atsidūrus įvairiose pasaulio kraštuose, yra pasidaręs gana aktualus ir būtinas reikalas išleisti bent pačių svarbiausių liuanistinių veiklų ar mokymų priemonių, aktyviau kovoti su svetimosios įtakos brovimu ir mūsų dvasinio gyvenimo srities, palaikyti ir skatinti lietuvių židinius visai mūsų svetimoje aplinkoje ir kt. Bet, daugiausia rūpindamiesi savo asmeniniais bei sroviniiais reikalais, reikalaujame ir būdami gerokai susiskaldę, mes pavieniū arba bent su kurios ar kurių organizacijų pagalba dažnai nestengiamės net dalies savo samanyų ar užsimojimų įvykdyti. Pvz. dabartinę mūsų žūbtinėję likimo bei laisvės kovoj mums būtų labai pravartu leisti.

Savaime suprantama, visais šiais ir kitais panašiais visiems lietuviams bendrais dalykais galime rūpintis tik nepartinę, antrosvinę organizaciją, kurios tikslas būtų vien žymiausių mūsų kultūrinių vertybių (bendrinės lietuvių kalbos, liaudies meno, lietuviškos muzikos, liuanistinės kūrybos ir kt.) palaikymas ir ugdymas ne vienoje kurioje

ti kuria nors plačiau pasaulyje, bet visuose pasaulio kraštuose, kur tik bent kiek yra susispietusių liasvų, sąmoningų lietuvių. Šitokia kultūrinė institucija, mano nuomone, gali būti tik plačia prasme suprantamas bendras Lietuvių Kultūros Fondas, visai panašios rūšies, kaip Latvijos Kultūros Fondas, kuris yra rėmęs ir dabar teberemia visas žymesniausias liatvių mokyklų, meno ir kultūros pasiekas.

Toks fondas turėtų būti organizuojamas ir remiamas ne vienos kurios nors draugijos ar sąjungos, bet visų mūsų kultūrinių organizacijų, be pažiūrų ir įsitikinimų skirtumo. Tam tikslui turėtų būti į šalį atidėti kiek nors siauri specifiniai pasaulėžiūriniai siekiai, — tuo tesirūpina srovinės organizacijos, — ir pirmoji vietoj sielojamasi mūsų tautinė kultūra, kuri sudarymą lietuvių tautybės pagrindą ir stiprų mūsų tautybės laidą.

Tad kuriuo keliu gali būti geriausiai to siekiama? Tėvynės Mylėtojų Draugijos pirmininkas Walter M. Chase (Čekanauskas DIRVOS 20 ir 22 numeruose)

mano, kad geriausia esą kurti Kultūros Fondą (kultūriniam darbiui remti) ir Kultūrinę Kolegiją (kultūriniam darbiui planuoti) prie TMD centro, kurios centro komitetas turėtų būti administracinis visų kultūrinių darbų organu. Jei toks planas TMD seimo būtų priimtas, tai, jo išistikimui, už metų kitų mes susilauktume kalbos vakarinių mokyklėlių (kursų) iauimui mokytis, sutelktume dabar veikiančius choras, dramos ratelius bei tautinių šokių grunes ir tt.

Tyk svarbu, rašo jis toliau, kad "mūsų kultūrininkai, ilgam ne atsidėliodami, ateiti į TMD ir pabūti padėti ta talką vykdyti" (DIRVA, Nr. 20).

Bet čia tuoju kyla klausimas: ar visų pažiūrų ir srovių kultūrininkai sutartinai ateis į šią

(Perkelta į 6-tą pusl.)

RAŠALO AŠAROS

Bronys Raila

Komunizmo maldininkų išpažintys

Kaip atrodo, dabar pasaulyje yra trys vietos, į kurias būriais traukia tam tikrų tikėjimų maldininkų minios. Tai Roma, seniausioji maldavietė, kur jau daugiau nei pusantro tūkstančio metų tikintieji keliauja nusilenkti šv. Petro karstui ir gauti popiežiaus palaiminimą. Tai Meka, kur pamaldieji mahometonys kiek mažiau nei pusantro tūkstančio metų per dykumas traukia karavanais pagarbinti vietnintelj Alacho pranašą ir pabučiuoti šventąjį Akabos akmenį. Tai pagaliau Maskva, kur jau nuo trisdešimt metų "geriausio" viso pasaulio tautų liaudies sūnūs ir dukros su pasais ir be pasų skuba į Kremlių pradedti turėti pro Lenino mauzolejų ir sugulę ant žemės pagarbinti jo vietininką, šventąjį tėvą Džugaišvilį - Staliną...

Tie visi tikėjimai turi savo piligrimus, išrinktuosius, ištikimuosius, pagarbtuosius ir kančinius, o taip pat atskalūnus, heretikus ir bedievius. Gana gerai pažįstame ištikimųjų ir tikinčiųjų mokslą, tad ypač įdomu būna pasekti heretikų ir bedievių samprotavimus. Tat naujina beišskant kiek galint bešališkesnio sprendimo.

Tačiau gal įdomiausia susipažinti su pačios naujausios tikybos — Kremliaus tikybos atkalūnais ir bedieviais. Ši tikyba, dabar paėmusi jau trečdalį žmonių savo kontrolėn, yra rimtas dalykas, ir šiaandien kiekvienam turėtų būti aišku, kad jos "kepurėmis neužmėtysi". Iš tų visų tikybų ji jau gali panaudoti didžiausią fizinę jėgą, ir man juokas ima iš tų naivių idealistų, kurie mano, kad vien idėjomis būtų galima ją nugalėti, arba iš tų pranašų, kurie pareiškia, kad komunizmas nugalėsime pas savas socialines reformas, kurias skelbia komunizmas, — tik, žinoma, jas geriau vykdydami...

Ką tik baigia skaityti šiešiu komunizmo heretikų ir bedievių knyga — THE GOD THAT FAILED, six studies in Communism (272 psl., išleista Londone 1950 metais. Ta pati knyga yra išleista ir Amerikoje. Rimtesnė spaudoto deko matyti nemaža jos įvertinimų ir jai parodyto dėmesio. Angliškai mokąs lietuvis, kuris mano, kad kova prieš komunizmą yra viena iš pirmųjų jo tautinių prievolių, turėtų nuostolio tolos knygos neperskaitytės).

Tie šeši komunizmo bedieviai yra ne eiliniai heretikai, o gana žymūs asmenys kiekvienas savo srityje. Jų tarpe yra trys buvę partiečiai, kiti trys karšti maldininkai, iš jų vienas irgi buvo į partiją įsirašęs, bet tuoj nutolo ir net nario mokesčio nė karto nesumokėjo. Susipažinkime bent keliais žodžiais...

Arthur Kostler — vengrų žydas, geras rašytojas ir žurnalistas, savo knygoje jau demaskavo bolševizmo barbarybę ir beprotę... Ignazio Silone — stiprus italų rašytojas, senas antifašistinis kovotojas, dabar atstovauja humanistinį, "krikščioniškąjį socializmą"... Richard Wright — žymiausias dabarties Amerikos neegrų rašytojas, galvojęs, kad komunizmas esąs didžiausias neegrų išlaisvinotojas... André Gide — vienas iš pačių žymiausių dabarties prancūzų rašytojų, atkakalus nuogtos tiesos ieškotojas, daug kartų keitęs savo filosofines pažiūras ir politines simpatijas, Rusija ir komunizmu nusivylęs smarkiau, nei prieš tai jį garbinęs... Louis Fisher — Amerikos žydas, žurnalistas ir plačiai skaitomas politinis rašytojas, šiaandien graudenantis apie Kremliaus nacionalizmą, imperializmą ir barbarizmą... Stephen Spender — švelnus anglų poetas, dar švelnesnis humanistas, nepartinis socialistas, nemokėjęs komunistams nario mokesčio ir persergis kitus to nedaryti...

Kiekvienam giliau civilizuo- tam žmogui tie šeši autoriai žinomi, jie garsūs pasaulyje, ir jų žodis sveria. Aš nemanau, kad jie pasieks kompartijos narius ir bent vieną iš jų vėl atvers į křemlišką bedievybę ar pakurstys prie herėzių. Bet daugeliui kitų vadinamuoju Vakaruo- sėju knyga padės kiek sutvarkyti

MARGUTIS

Chicago 36, III.

6755 So. Western Ave.

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

Kaina metams \$2.00

Susipažinti siunčiamas

dovanai.

DIENOS KLAUSIMAI

Redaktorius VINCAS RASTENIS, 6826 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Tel.: EN 1-4486, ar HE 1-2447

MILIJONAI

PASKLIDO ne gandai, o tikros žinios, kad lietuviškos įstaigos šiais metais Chicagoje pradeda dvi milijonines statybas. Tėvai Marijonai statosi rūmus už 3 milijonus, o seserys Kazimierietės padėjo kartinį akmenį naujiems savo akademijos rūmams, kurie kaštuosią pustrčio milijono. Iš viso — penki su puse milijono dolerių.

Kas sakė, kad lietuviai negali suorganizuoti kapitalų! Žinoma, čia paminėti milijonai, gal būt, yra suplaukę ne vien iš lietuvių kišenių, bet vistiek — tai lietuvių pastangomis suorganizuoti, žymia dalimi lietuvių ir sudėti milijonai.

Krinta tačiau į akį vienas dalykas: tie milijonai suorganizuoti dviejų vienuolynų veiklai stiprinti. Gerai, bet sunku išskirti neprislėidus nuodėmingos minties: ot, kad taip nors penktadalis to būtų sugebama suorganizuoti kitiems didiesiems lietuviškiems reikalams, apie kuriuos visi tiek daug sielojamės — šalpai, Lietuvos bylai, kultūriniais pasireiškimams remti...

Žinoma, čia tuojau gali būti pastebėta — argi ne lietuviškiems kultūros reikalams tie pastatai suplanuoti?

Taip, bet... Tėvai Marijonai leidžia lietuvišką dienraštį, leidžia kiek lietuviškų knygų... Tačiau tai tik smulkūs trupinėliai nuo tų milijonų, kurie, atrodo, eis daugiau Dievo garbei, bet ne tiems žemiškiems, nors ir dvasinio pobūdžio reikalams. O va šitie žemiškieji dvasiniai reikalai kaip tik labai skursta...

Kazimieriečių akademija laikoma viena iš gražiausių lietuviškų mokyklų Amerikoje. O ir čia susitinkam tokį pat "bet"...

Štai neseniai skaitėme žinutę iš Chicago, kur buvo pasigrožėta tos akademijos mokslo metų užbaigimo aktu, bet drauge ir apgailestauta, kad tame akte visai negalėjai numanyti, jog tai yra lietuviškos mokyklos metų pabaigutė: negirdėta tenai nė vieno lietuviško žodžio, nei šiaip nieko, kas bent primintų, jog tai yra mokykla, kuri šalia mokymo dar stengtųsi ir lietuvišką susipratimą savo mokinėms skiepyti...

Taip, toje akademijoje gali susikalbėti lietuviškai su mokytojais, tenai gali pamatyti gana gražų lietuviškos tautodailės rinkinį, ten gali rasti ir lietuviškų knygų gana didelę biblioteką, tegul ir "išsijotą" pro religinės cenzūros sieta... Naujųjų rūmų kartinio akmens pašventinimo metu net ir lietuviška vėliava buvusi matyti ir lietuvių tautos himnas giedotas...

Tačiau, kaip vienas korespondentas pastebė, nebuvo girdėti, kad mokinės ištartų lietuvišką žodį...

Mokinės, žinoma, čia ne vien lietuvaitės. Bet ir lietuvių tėvų dukrelių, tur būt, niekas nei pamoko, nei paskaitina nors kiek pramokti savo tėvų kalbos. O be lietuvių kalbos — kas iš tų knygų rinkinio? Jis įdomus gal tik tos bibliotekos tvarkytojui, gal yra gera "atrakcija" lietuviams svečiams parodyti... Jaunajai čia auklėjama kartai tos knygos yra tuščia vieta.

Berods, mokinės pamokomos lietuvių tautinių šokių, gal jos pasižiūri ir gražų lietuviškos tautodailės rinkinį, gal jos išmoka ir vieną kitą lietuvišką dainą padainuoti... Bet kai tų dainų nesupranta, negali pajusti jų dvasios, negali pajusti ne tik meilės, bet ir supratimo lietuviškos šokių, lietuviškos tautinio menui... Visi tie dalykai jaunuolėms yra lyg savotiškas muziejus, maža kuo tesiskyrė nuo panašaus graikų, ispanų ar egiptėnų tautinio meno muziejaus.

Paaiškinimų ir pateisinimų, kodėl taip, o ne kitaip yra, žinoma, atsiranda, kiek tik nori. Tie paaiškinimai apgina nuo kaltinimų, kurių nei nenorime kelti, bet jie nepakeičia fakto. O tas faktas yra tas, kad lietuviškumui jaunojo kartoj kelti ir palaikyti net ir ši puiki vadinama lietuviška mokykla reikšmės beveik kaip ir neturi. Ir būkime pasirengę po kiek laiko įsitikinti, jog nei pustrčio milijono dolerių vertės naujieji rūmai padėties nepagerins...

Jeigu vieniems reikalams lietuviai sugeba suorganizuoti milijonus, tai turėtų būti galima tą padaryti ir kitiems ne mažiau šiuo metu svarbiems reikalams. Reikia pasimokyti metodų iš tų, kurie tai sugeba padaryti.

Iš kitos pusės — reikėtų, kad ir tie, kurie turi tą "stebuklingą lazdelę", padedančią platesnę visuomenę pritraukti prie didesnių sumanymų vykdymo, nepavydėtų savo galimybių ir "žemiškesiems" lietuvių reikalams. Tegu sau geram katalikui Dievas pirma, paskui Tėvynė, bet vis dėlto Tėvynės reikalų nevertėtų nustumti per daug toli...

Štai Michelsonienė iš Bostono savo atostogas Floridoje panaudojo, kad įtikintų chikagietį Gustainį paremti lietuvių ūkininkų atgabenimą iš Vokietijos. Balfas laimėjo 800 dolerių. Pagarba tokiam stambiam rėmėjui, pagarba ir tai, kuri mokėjo reikalą išaiškinti!

Nuomonių

Kaip papiginti ALT veiklą?

Ryšium su ALT veikla, apie kurią DIRVA dažnai parašo labai vertingų pastabų, norėčiau išskirti du klausimus:

1. Kaip žinoma, prieš kurį laiką ALT vadovybė vėl lankėsi Washingtono Lietuvos laisvini- mo reikalais ir pasikalbėti su kai kuriais senatoriais. Buvo pra- nešta, kad lankėsi tik trys Vyk. Komiteto nariai. Kodėl nevažia- vo kartu ir ketvirtasis, Ant. Oliš? Tai, berods, nebe pirmas kartas, kai ALT vicepirmininkas nepasinaudoja proga pavažiuoti į sostinę visuomenės lėšomis.

Net keista... 2. Ar negalima būtų surasti priemonių kaip nors atpiginti tiems važinėjimams į sostinę pa- sikalbėti su senatoriais ir mums svarbius memorandumus įteik- ti? Jei tam reikalui nebūtina-

reikia keturių delegatų, tai gal užtektų ir poros, o dažniausiai tik vieno keleivio

Ta proga, kaip eilinis aukų davėjas Tarybos reikalams, no- rėčiau pasiūlyti vieną sumany- mą. Kai į Washingtoną tenka važiuoti politiniais reikalais, tai gal užtektų siųsti vieną adv. Olį. Kai humanistiniais ir mo- raliniais, tai p. Šimutį. Kai rei- kia tik nuvežti ir į rankas įteik- ti memorandumą (jei neužten- ka pasiųsti paštu), tai sekreto- rių p. Grigaitį. Kai bus reika- las kokiame seimui salę išnuomo- ti ar šiaip praktišką reikalą at- likti, tai išdėdinti p. Vaidilą. (Dviem pastariesiems dar atsi- žvelgti, kad kelionę į Washing- toną būtų galima suderinti su kokiais nors pakelėje galimais atlikti sandariečių ar socialistų svarbiais reikalais).

Taip sutvarkius programą, tris ar net keturis kartus pama- žėtų išlaidos kelionių reikalams, o visais Lietuvos bylos reika- lais būtų absoliučiai tie patys. Tada daugiau lėšų liks tam at- veju, kai atsirastų tikrai degan- tis reikalas ir kai į sostinę rei- kės važiuoti ne tik visam Vyk. Komitetui, bet ir visiems Tary- bos sudėties nariams.

K. Vs, Chicago, Ill.

Balys Rukša

KELEIVIAI

MES — pavasario nakties keleiviai
Mesti žemėn su rasa, žiedais.
Ir bent kiek mes nuo rasos neblavūs, —
O mus medžiai apšaukia girtais.

Kažkodėl visom šakom jie šlama,
Kažkodėl šią naktį apie mus:
Būk tai mes atėjom šiton žemėn
Jiems sudrumsti miegą ir sapnus.

Ei, jūs medžiai, medžiai jūs aukštieji,
Jūs sapnuokit sau šitoj naktį:
Mes praeisim. Liksit vieni pakelėje,
Liksit ramūs kol ateis kiti —

Kol ateis kiti tikrai įkaušę
Su dainom, kaip vėjas, neramiom
Ir jie šnekins jus ligi išauštant,
Nesuradę kelio grįžt namo...

SESUO

Ji laukia grįžtančio iš jūros brolio
Ir stovi vieniša prie molo.

Ji netiki senų žvejų legendom
Apie laivus, kurie nuskendo.

Praplėš tuojau skliautus dangaus ir jūros
Jo laivo stiebas, baltos burės...

Dienų dienom pavargusi prie molo
Ji laukia grįžtančio iš jūros brolio...

(Iš naujai pasirodžiusios knygos "Žemės rankose")

Kun. Bakšys Rochesteryje padarė dar daugiau: jis gavo palikimą Balso naudai 3,000 dolerių!

Jeigu kun. Bakšys tų tūkstančių savininko nebūtų įtikinęs parašyti tokį testamentą, gal tie pinigai nueitų į advokatų kišenes ir trupiniai į Amerikos išdą. Aišku, kad Balfė tie pinigai reikalingesni.

Kun. Bakšys, žinoma, galėjo gauti palikimą ir savo vadovaujamos parapijos reikalams, bažnyčiai pagražinti, kokiame altoriui įrengti... Bet jis, matyt, pagalvojo, kad Dievui gana bus garbės tokioj bažnyčioj, kokia yra, ir tą palikimą jis nukreipė "žemiškiems", bet labai svarbiems reikalams.

Reikia, kad atsirastų šitų dviejų pavyzdžių sekėjų kuo daugiausiai. Yra lietuvių, kurie tiesiog nesusingaudo, kaip būtų geriausia per gyvenimą sudarytas santaupas, kurių jau yra per daug gyvenimui gana gražiai pabaigti. O tie, kurie supranta, kur yra patys opiausi lietuviški reikalai, dažniausia kiauros kišenės... Bet jei jie sugebės savo supratimą perduoti ir įdiegti tiems, kurių kišenėse pinigai laukia tinkamo panaudojimo, tada ne vien Dievo garbei, bet ir didiesiems tautiniams reikalams susida- rys milijonai ar bent šimtai tūkstančių.

O tas daugelį dabar tuščiai nuskambančių žodžių galės paversti darbais.

Bolševikų desantai

A. Degutis

(Pabaiga iš 26 nr.)

Kai susirinko vyrų būriai, apsiginkla- vo ir susitvarkė, padėtis žymiai pasikeitė. Naktimis mūsų vyrų sargybos tekdavo dažnai susišaudyti su desantininkais. Susi- dūrė su pasipriešinimu, desantininkai nebe- vykdydavo savo plėšikiškų puolimų ir pa- sitraukdavo. Geriau mėgo puliti ir žudyti tik beginklius...

Didesnis su ką tik išmesta desantininkų grupe susikrovimas įvyko viename miš- ke ties Antalieptė. Žuvo keletas iš mūsų tarpo... Bet desantininkai turėjo trauk- tis, paimdami su savimi tik sužeistuosius. Savo turėtą amuniciją paliko. Čia pirma- kartą gavome savo akimis įsitikinti, kad tie nekaltų Lietuvos žmonių žudytojai dē- vi amerikietiškus drabužius ir maitinasi iš Amerikos atsiųstu maistu...

Desantus maistu ir ginklais aprūpin- davo bolševikų lėktuvai. Sutartose vietose numesdavo "siuntinius".

Vieną tokį siuntinį pavyko sučiupti mūsų vyrams. Jie buvo sargyboj viename miškely prie Šventosios upės, ties Vazgė- lių kaimu, Dusetų valsčiuje. Pro ten de- santininkai kartais iš Dusetų šilo traukda- vo Užpalių link.

Vieną kartą išgirdo ir paskui mėnesie- noj pamatė besisukinėjantį lėktuvą. Emė jį sekti. Mato, kad nuo lėktuvo kažkas at- siskyrė — parašutas ir prie jo lyg žmo- gus, lyg maišas...

Parašutas nusileido ir vyrai jau šoko bėgti prie jo, bet iš mikelio pasipylė au- tomatinių ginklų šūviai. Vadinasi, yra ir daugiau, kas tos dovanos laukia...

Mūsų vyrai, tai supratę, ne atsisau- dę, bet skubiai užėmė patogią poziciją. Para- šutas nusileido aiškioje vietoje, dirvone, ir prie jo slapta prieiti nebuvo galima.

Po ilgokos tylos, jau auštant, desan- tininkai ėmė slinkti prie parašuto. Kai keletas jų išėjo į atvirą vietą, mūsų vyrai paleido į darbą savo automatų. Trys krito, kiti pabėgo Južintų link...

Tada vyrai jau drąsiai galėjo prieiti prie parašuto ir pasižiūrėti, kas gi ten nu- sileido.

Atrado dėžę, kurioje gražiai įpakuota sprogstamos medžiagos pastatams ir til- tams sprogdyti, šaudmenų, konservuoto maisto skardinių ir net šokolado. Viskas buvo su amerikietškais užrašais.

Aš nežinau, ar amerikiečiai gali įsi- vaizduoti mūsų jausmą, kuris mus tada ap- imdavo, susidūręs su tokiu keliu atėjusiais "siuntiniais iš Amerikos"...

Mes, žinoma, supratom, kad... Ame- rika — atleisk jai, Viešpatie — nežino, ką daro...

Amerika siuntė viską savo "brangia- jam didžiajam sąjungininkui", kad tik jis padėtų nugalėti Hitlerio plėšikus. Negi ži- nojo tada kas nors Amerikoje, kad štai, gal būt, ir daugelio lietuvių, gal net mūsų artimų giminių rankomis gamintos gėry- bės naudojamos visai ne su Amerikos prie- šu kariauti, o nieku nekaltiems Lietuvos gyventojams žudyti... Bet, šiaip ar taip, apimdavo nepaprastas pasipiktinimas ir ne- pakeliamas skriaudos jausmas, kada mes akis į akį susidurdavom su Amerikos ap- ginkluotais banditais, kurie nei pirštu ne- palietė bendro — mūsų ir Amerikos — prie- šo vokiečio, o ėjo žudyti mūsų...

Ir verždavosi šauksmas — kodėl mes taip toli nuo Amerikos, kodėl negalime pri- sišaukti ir pasakyti, ką tie daro su jų do- vanomis...

Šioje apylinkėje buvome jau taip susi- tvarkę, kad desantininkai nebepajėgė pasi- rodyti iš miško. Ir pagalbos jie jau negalė- jo sulaukti. Maskvos "akademija" nespėjo paruošti naujų jėgų, o "siuntinių" taip pat jau retai kada begalėjo atsiųsti, nes desan- tininkai nebegalėdavo išsilaikyti sutartose vietose.

Netrukus pajutome, kad Gaidės apy- linkėje, Rimšės valsčiuje, pelkynuose yra

nuleista nauja 18 asmenų grupė. Išaiškino- me, kad grupė stengiasi patekti į didelį Za- garinės mišką, tarp Zarasų ir Salako, kur jiems būtų patogiau įsitaisyti.

Susiorganizavome užkirsti kelią ir lau- kėme. Pajutome, kad grupė traukia mūsų link. Prieš aušrą jau girdėjome ir jų rusiš- kus pašnekesius, išgirdome net vardais vie- nas kitą bešaukiančius — Kolia, Vania ir t.t.

Pirmąjį jų žvalgybininką praleidome nelietę. Kai šis davė ženklą, kad viskas tvarkoj, kelias saugus, pradėjo ir visi slink- ti. Visi išėjo į aikštę. Jų tarpe pamatėm ir vieną po sunkia ginklų ir maisto našta nu- vargusią moterį.

Buvo žinoma, kad desantininkai jokių būdu į nelaisvę nepasiduoda, kadangi žino- jo, jog, jeigu pateks vokiečiams, tai vistiek nėra ko jiems laukti pasigailėjimo. Ir mums nebuvo galima jų gailėtis, nes jie nesigailė- jo mūsų žmonių.

Paleidome šūvius. Keletas krito. Kiti sugulę pradėjo atsisiaudyti. Paleidžiam gra- natą. Jie nutila...

Jaunuolis Kazanas nesulaikęs pakyla ir per dirvoną bėga jų link. Bet tai būta klastos. Jie tyčia buvo nutilę, kad mus ar- tyn prisiviliotų. Kai tik Kazanas buvo neto- li nuo jų, pasigirdo šūviai ir Kazanas krito sužeistas. Bet išgirstame jį sušunkant:

— Marisia! Tai tu čia! Žiūrėkit, vyrai, ir ta Zarasų paleistuvė čionai!

Jau parkritęs Kazanas pastebėjo vie- ną desantininką dar į jį taikantį. Jis dar spėjo iššauti anksčiau už aną, ir tas krito.

Būrelio liekanos paspruko. Tiek, kiek jų liko, nebesudarė ypatingo pavojaus. Kas žino, kiek lietuvių gyvybių išgelbėta sulik- viduojant tokį gana stiprų desantininkų vienetą.

Bet sumokėjom ir mes brangią kainą už tai. Kazanas rytojaus dieną Zarasų li- goninėje mirė nuo žaizdų.

Jis buvo tik 18 metų, ką tik baigęs Zarasų gimnaziją. Narsus buvo kovotojas. Vežamas į ligoninę jis dar paaiškino, kad banditų tarpe matyta moteris esanti jo kai- mynė iš Zarasų Marė Mielnik.

— Tai nuo šitokių atmatų mes turim ginti savo laisvę ir gyvybę! — kalbėjo dan- tis sukanęs jaunuolis.

Ant jo kampo buvo pastatytas gražus paminklėlis, žinoma, tik toks, kokį tais lai- kais buvo galima pastatyti.

Kazano tėvai, bolševikams artinant, traukėsi į vakarus. Rytprūsioose vokiečiai šeimą išskyrė. Kazano tėvas pateko į Hel- los pusiasalį. Ten apsuolo bolševikai. Vokie- čiai metė ginklus ir pasidavė. Kazanas pa- griebė pamestą vokiečio revolverį, įbrido į jūrą ir ten nusišovė...

Kazano motina Rytprūsioose irgi pa- teko į bolševikų apsupimą. Bolševikai ją suėmė, išaiškino, kas ji tokia, nuvežė į Za- rasus, ten jos akyse išniekino sūnaus ka- pą, nukankino ją pačią ir paliko kapinėse nepalaidotą...

Gal tai buvo kerštas už Mielnikaitę?

Manau, kad bus įdomu kai ką smulkiau patirti, kas gi buvo ta didvyrė Marytė Mel- nikaitė, kurią dabar bolševikai garbina, kaip didvyrę, gamina apie ją filmas, rašo poetas ir tt.

Prisipažinsiu, nežinau gerai, net už ką ją garbina ir ką ji nuveikė, kada tikrai žu- vo — ar tame susirėmime, kai žuvo Kaza- nas, ar vėliau. Bet ne apie tai noriu ir pa- pasakoti. Tik turiu pastebėti, kad visa ta didvyriškumo istorija yra grynas bolševi- kiškas išradimas, paprasčiausias melas, kaip melas yra visa jų sukurta Mielnikaitės istorija.

Ji buvo zarasiškė. Jos tėvai gyveno Za- rasuose, Šaltupės gatvėje 32 nr. Kai kas mano, kad ji žydaitė. Ne, tai netiesa. Jos tėvas vadinosi Mielnik, laikė save lenku, lietuviškai iš principo nekalbėjo.

Jis buvo labai geras specialistas atnau- jinti brūžuokles, arba, kaip zarasiškiai sa- ko, "napielnykus".

Per jo rankas perėjusios brūžuoklės

(Perkelta į 5-tą puslapį)

Amerikos lietuvių veiklos klausimai

Domas Adomaitis

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

ALT skyrėsi yra beveik visose stambesnėse lietuvių kolonijose arba kur juos laikė atstovaujantieji ALT komisijonieriai ir įgalotiniai. Kai kurie skyrėsi, pvz. Chicago, yra virtę "apskritimis", nes jie apjungia eilę poskyrių, tačiau statutinio pagrindo tokiam išsiplėtimui neturi.

Pagal savo pobūdį, ALT veikla per ją sudarancijų grupių ir tokių pat susivienijimų organizacijas, spaudą ir kt.

Nekilnojamo turto, kaip sėlių susirinkimams ir pan., ALT neturi.

ALT yra organizacijų, bet ne atskirų asmenų sambūris. Josios struktūra kai kuriais atžvilgiais nėra aiški. Pvz., kai kurios vietinio pobūdžio organizacijos, užuot priklausiusios vietiniam ALT skyriui, yra netarpiškai įsijungusios į patį Centrą (pvz. Chicago tremtiniai). Jos statutas taip pat leidžia vienoj vietovėj steigti du ir daugiau lygiagrečius (pvz. srovinių) skyrius.

Išsijūrėjus ALT veiklon, nesunku pastebėti, kad iš tikrųjų ji yra varoma, palyginti, nedidelio skaičiaus žmonių, naudojančių labai negausiomis veikimo priemonėmis.

Savo darba kaupdama į politinę veiklą, ALT kitomis sritimis beveik nesidomi. Taip, imkim kad ir kultūrinius parengimus, nors ir juos tebtų žiūrėti kaip į priemonę žmonėms sutraukti, jiems suteikti ir išlaidas sukelti. Tačiau ALT visai nesima nei organizuoti, nei palaikyti kultūrinių pajėgų. Atseit, tiek kultūriniai, tiek kitokie veiklos vienetai, kurie laikas nuo laiko panaudojami ALT darbams atlikti, yra dažniausiai "skolinami", retkarčiais sandomi iš srovinių ir kt. organizacijų, taigi naudojami tuo, ką "Dievas davė".

Dar daugiau, — ALT sakosi esanti laikinė organizacija: Lietuvos laisvės atstatymui, jos veikimas numatoma sustabdyti ir lietuvių darbą vėl išlaikyti srovinėms ir kitokioms organizacijoms. Gal tik tu perspek-

tyvų įtakoj ALT vengia savo veiklą plėsti į naujas sritis; o gal tai yra per didelis ginčys ir neišsprendžiamų klausimų baimės pasekmė.

Šitaip dalykams susiklosčius, mes šiandien tegalime turėti srovinių lietuvių mokyklą, srovinių chorą, srovinių teatrą ir pan., o tatau reikiama, kad vietoj vienos geros lietuviškos institucijos mes esame verčiami turėti mažiausiai keturias menkas arba nė vienos, nes nė viena grupių ar organizacijų skyriumi nepajėgia jos išlaikyti. Dar blogiau, — institucijos ir vertybės, kuriomis ne tik patys galėtume naudotis ir džiaugtis, bet ir prieš kitus pasirodyti, joms turint srovinį šėšėlį, virsta boikoto objektu. Tuo būdu iš anksto nukertam šaką, ant kurios norėtume užkabinti lietuvių išlaikymo našta, atsidurdami užburtame rate: norime išlaikyti lietuvių, — tam reikalinga pilnesnio lietuviško gyvenimo, lietuviškų institucijų, bet jasias, kaip srovines, su boikotuojam ir arba sužlugdom arba laikome merdėjime.

Nesiryždami bent kiek didesniai spaudimui, mes galim kurį laiką "maltis" šiame rate ir naudotis "Dievo duodomomis" pajėgomis. To gal užteks tautinei kibirkščiai samoningų lietuvių tarpe palaikyti, bet tuo ne kiek nepažėsime jiems lietuviškas išauklėti jaunąją kartą, kuriai politinė lietuvių veikla nedaug ką duoda ir dar mažiau ją traukia. Ir nereikia būti pranašu pramatyti, kad be priaugančios kartos tautinė samonė turės užgesti kartu su per greit "suvartojamais" mūsų kultūriniais ir išmirstančiais samoniniais lietuvišiais.

Ieškant išeities iš šios ne per linksmos būklės, galima pasirinkti vieną iš trijų:

- 1) pasilikti "užburtajame rate" ir laukti, gal kartais tremtinių priešboikotinis nusiteikimas "išgelbės padėtį";
- 2) iškoti "nesrovinių" milijonierių, kurie mums praturtintų — pakeltų visą lietuvių bendruomeninį gyvenimą ir ku-

rie nebūtų paliečiami srovinio boikoto, arba

3) bandyti bendromis jėgomis sukurti trūkstamas bendras lietuvių įstaigas ir išsivystyti pilnesnį lietuvių bendruomenės gyvenimą, kuriame kiekvienas lietuvis rastų šį tą patrauklaus ar naudingo.

Be tinkamos organizacijos nėra įmanoma planingas veikimas. Tą šiuo metu jaustė jau kultūrininkai, ekonomistai, skautai, sportininkai ir kt. Reikia tikėtis, kad netrukus jiems pavyks sudaryti ne tik vietinio pobūdžio junginius, bet ir centralizuotas, visą kraštą apimančias organizacijas. Taigi, po kiek laiko galime sulaukti, kad greta ALT ir BALF vėl turėsime kelis naujus vėjus. Kas pasidarys, jei tie central, žiūrėdami vien savo srities reikalus, kurią dieną susivaržys dėl aukos; kaip tatau atrodytų dosniajam lietuviui, prieš kurį bus ištiesios kelios rankos vis tam pačiam lietuvių reikalui? Ir kaip, pagaliau, į tai pažūrės lietuvis, kurį dar reikia grąžinti lietuvių? Man rodos, ir šia linkme pagalvojus, reikėtų sutikti, kad vienas centras, vienas vėjus visiems reikalams būtų kur kas geriau, negu keleatas. O jeigu taip, tai ar ne geriau pasitvarkyti iš anksto taip, kad neįvyktų jokių komplikacijų, kurioms sutvarkyti vėliau reikės daug pastangų. Žinoma, tuo nenorime paneigti įstatymais sudarytos specialios BALF būklės.

Suglaudant kas pasakytą, reikia tarti:

- 1) Lietuvai išlaisvinti ir lietuvių išlaikyti būsime pajėgūs, kai kursime pilnesnį bendruomeninį gyvenimą;
- 2) tokio uždavinio sėkmingai gali imtis tik bendron organizacijon susibūrusi visa samoningoji lietuvių bendruomenė;
- 3) bendruomenėi vadovauti reikalingas vienas centras, kuris derintų ir rūpintų viso krašto mastu visų gyvenimo sričių bendruomeninį lietuvių reikalus;
- 4) ALT, kaip vyriausioji šio krašto lietuvių organizacija, tu-

ri nemažų nuopelnų lietuvių veikloje, savo tikslais ji apima bendruomeninės lietuvių organizacijos Amerikoje uždavinius, tačiau nei savo organizacinėmis priemonėmis, nei praktiškai varoma veikla neatitinka atitenkančio uždavinio dydžio.

SISTEMINGAS LIETUVIŲ VEIKLOS PLANAS

Trumpai peržvelgus šio krašto lietuvių veiklos reikalus, norėtusi pateikti keletą minčių apie tai, kaip reikėtų lietuviškąją veiklą organizuoti.

Reikia paminėti, kad siūlomose mintys šių eilučių autorius, kartu su Br. Budginiu, beveik prieš metus buvo rašę įteiktos ALT vadovybės nariams, su jais kiek aptartos ir kaip medžiaga persiusta New York'e tuo reikalu veikusiai komisijai, su tikslu — paruošti atitinkamus projektus Lietuvių Kongresui. Autorius nesijaučia esąs apdovanotas neklaidingumo dovana ir mano, kad tokio plano sudarymas nėra vieno asmens reikalas. Čia išdėstomos mintys tačiau galėtų tiktai bent kaip pradinių svarstymų pagrindas.

Siūlomi štai kokie visiems suprantami dalykai:

1. Turėti nuolatinę, kiek galint tobulėnę, Amerikos lietuvių bendruomenės organizaciją, kuri rūpintųsi viso krašto mastu bendraisiais lietuvių reikalais.

2. Toji bendruomeninė organizacija išugdytina iš dabartinės Amerikos Lietuvių Tarybos, atitinkamai išplečiant jos organizaciją bei veiklą ir tam pritaikant jos statutą.

Kaip matyti, šiuo planu nesiloma kas nors grauti, bet atvirkščiai, tik išsiplečiant prisitaikinti išaugusiems laiko reikalavimams.

Smulkiau tie siūlymai atrodytų taip:

A. ALT, kaip bendrųjų lietuvių reikalų vyriausiasis šeiminkas, imasi derinti, rūpinti ir ugdyti visą šio krašto lietuvių bendruomeninį gyvenimą. Tuo tikslu ji išplečia savąją organizaciją, įvesdama apygardas, skyrius, seniūnus ir atitinkamus įgalotinius.

B. ALT Centras savo darbą pasiskirsto veikimo sritimis ir naudoja visomis tų sričių priemonėmis. Kiekvienai veikimo sričiai sudaromas nuolatinis Komitetas. Tokių Komitetų būty reikalinga bent penki: Kultūros, Visuomenės — Politikos, Gerbūvio (arba Šalpos — Buities), Finansų — Ukio ir Organizavimo bei Derinimo Komitetas.

Bendrąjį Komitetą uždaviniai būtų:

- a) suburti atitinkamos srities lietuvių pajėgas ir rūpintis jų prieaugliu;
- b) rūpintis darnia jų veikla;
- c) iškelti — nurodyti tos srities lietuvių uždavinius ir tinkamiausias priemones jiems įvykdyti;
- d) pagal išgales rūpintis atitinkamu lietuvių bendruomeninio gyvenimo srities ugdymu.

Taip, sakysim, Kultūros Komitetas viso krašto mastu rūpintųsi:

- a) suburti visas lietuviškas mokslo ir meno pajėgas;
- b) derinti, reikalui esant, jų veiklą;
- c) žiūrėti, kad kiekviena kultūrininkų grupė savo srityje padarytų visa, kas jiems įmanoma Lietuvos ir lietuvių reikalui;
- d) pagal išgales, padėtų jiems siekti naujų kultūrinių laimėjimų.

Visuomenės — Politikos Komitetas vėl gi viso krašto mastu rūpintųsi:

- a) suburti visus lietuvių žurnalistus, rašytojus, teisininkus ir visuomenės veikėjus, turinčius ryšių tiek su lietuviška, tiek su krašto visuomene ar valdžia;

Liūdni apmąstymai

(Diskusinės mintys)

Tikiu, kad daugelis skaitė W. M. Chase straipsnį "Kultūra ar politika", įdėtą DIRVOS š. m. 22 Nr-y. Tikra tiesa ten visu atvirumu pasakyta. Visu šimtu nuošimčių jam pritariu, nes turėčiau jį ir savo patyrimo.

Susirašinėju su keliomis mūsų stambiosiomis organizacijomis kultūriniais reikalais ir daugiau kai kurių praktiškų pasiūlymų. Nieko gero iš to neišejo.

Tų organizacijų tarpe yra ALT, LAIC, SLA ir ta pati TMD. Gal kada nors tą įdomų susirašinėjamą paskelbsiu spaudoje. Tačiau jis nieko naujo neduotų, tik patvirtintų tai, ką W. M. Chase pasakė savo minėtoje staipsnyje. Kodėl taip yra? Manau, kad čia kaltas tas mūsų "amėtikietiškas gyvenimo būdas"...

Dažnai aš svarstau klausimą, kodėl šis kraštas ir jo žmonės, neišskiriant ir lietuvių, taip palyginti, mažai domisi kultūriniais dalykais?

Po poros metų pradėdau supaprastinti. Aš matau, kad ir intelektualai iš tremtinių tarpo čia palengva tampa abejingi kultūrinėms geryboms.

Svarbiausia priežastis, mano nuomone, yra ta, kad gyvename krašte, kur raumenys yra labiau vertinami, negu smegenys.

- b) žiūrėti, kad šios pajėgos savo srityse atliktų jiems atitenkančias pareigas Lietuvos ir lietuvių gyvenimui ir lietuvių reikalams;
- c) planuoti tos srities lietuviškąją veiklą;
- d) pagal išgales, padėti ugdyti šios srities gyvenimą.

Gerbūvio (arba šalpos — Buities) Komitetas taip pat viso krašto mastu rūpintųsi:

- a) suburti šalpos ir socialinės apsaugos darbuotojus, gydytojus ir kt. medicinos personalą, mokytojus bei auklėtojus, o taip pat sportininkus;
- b) įtraukti juos į lietuvišką darbą ir nuosirdų patarnavimą savo tautiečiams;
- c) planuoti tų sričių lietuviškąją veiklą;
- d) pagal išgales, kelti tos srities specialistų ugdymui reikalingą tautinį susipratimą;
- e) rūpintis lietuvių profesionalų ir aplamai šviesuomenės prieaugliu.

Finansų — Ukio Komitetas viso krašto mastu turėtų rūpintis:

- a) surasti lėšų lietuviškajai veiklai ir vesti jų naudojimo atskaitomybę;
- b) suburti visus lietuvių verslininkus (gal ir ūkininkus?) ir įtraukti juos į lietuviškąją veiklą;
- c) paskatinti ir pagal išgales padėti vietinėms lietuvių verslo pajėgoms užmegzti ryšius su "visur esančiu" lietuviu ne tik tarp miestiniais, bet ir tarptautiniams mainams pradėti;
- d) tirti lengvesnio kredito ir stambesnio kapitalo organizavimo galimybes;
- e) siekti išlaikyti šioje srityje gerą lietuvių vardą;
- f) kelti tos srities ugdymui reikalingą tautinį susipratimą.

Pagaliau, nepaprastos svarbos — Organizacijos ir Derinimo Komitetas — visos organizacinės mašinerijos bendrasis variklis, viso krašto mastu rūpintųsi:

- a) įsteigti ir palaikyti visame krašte, kur tik lietuviai gyvena, kiek galint geresnę ALT organizaciją, su tikslu — apimti visus pozityvius lietuvių;
- b) patarti, nurodyti ir pagalbinti ALT Apygardoms ir prižiūrėti bei derinti jų veiklą;
- c) pasiūlyti — nominuoti reikalingus ALT darbuotojus.

(Pabaiga kitame numeryje)

Kas Europoje nenustebtų išgirdęs, kad JAV paprastas mūrininkas uždriba daugiau, negu universiteto profesorius? Tačiau taip yra.

Be to, profesorius čia turi dvigubai daugiau paskaitų skaityti, negu Europos universitetuose. Vadinasi, jis yra tik mokytojas, bet tyrinėjimo ir kūrybos darbuo laiko kaip ir nebelieka.

Aišku, dar blogiau yra imigrantams, kurių tik vienas kitas tegu daro savo srityje, o paprastai turi imtis tokio darbo, kokį gauna. Pavyzdžiui, vienas dailininkas dažo lėlmės akis žaislų fabrike, puikus dailininkas dažo vagonus, advokatas parsisamdė už daržininką, rašytojas už kiemsargį ir tt.

Visi tai labai gerai žinome. Ar gali jie ką nors sukurti? Štai vienas mūsų žinomas rašytojas savo gyvenimą taip apibūdino: "Gyviškas gyvenimas. Grįžtu vėl vakare iš darbo, gerai užvalgau ir einu gulėti, nes rytą reikės anksti keltis ir vėl į fabriką. Kai sulaukiu sekmadienio, jaučiuosi tiek pavargęs, kad taip ir norisi visą dieną išgulėti."

Atrodo, kad taip gyvendamas jis ne tik nieko neparašys, bet abejojau, ar daug ką paskaitys.

Todėl ir knygų čia mažai teškaitoma, nes nėra laiko ir nuotaukos. Tur būt, nesuklysiu pasakęs, kad bent 90% intelektualų iš naujakurių tarpo gyvena tokiose sąlygose, kuriose jie palengva virsta ne tik medžiaginiais, bet ir dvasios ubagais. Jie gyvena iš atsivežtojo dvasinio kapitalo, negalėdami jo papildyti. Užtat daugelis jaučiasi, kaip ant ledo išmesta žuvis: nors daužo uodega, betgi žiopčioja ir dūsta.

Dvi didžiosios nelaimės, kurios gali ištikti šiame krašte, verčia atsisakyti geros knygos, koncertų ir kitų kultūrinių vertybių, versdamos žmogų, ypač naujakurį, šiek tiek taupyti. Tai yra nedarbas ir liga.

Pagaliau kiekvieną, gavusį šiojį tokį darbą, persekioja, kaip kokia juodoji dvasia, visai pamatuota baimė: "O jeigu streikas rytoj..."

Dar blogiau susirgus, nes gydytojai čia pripažįsta tik "dolerio etiką". Išimtyms negrauna taisyklės. Visi žino "ateik kiltą kartą", apie klaidingas "žalbinės" diagnozes — kad tikrai grėščiau, daugiau ligonių apžiūrėti ir daugiau dolerių surinkti. Tada ir visokie "stebuklingieji vaistai", kurie dažnai neįperkami, negali padėti.

Privacio draudimo įmonės daro savo biznį, moka pasireklamuoti, bet jų pagalba ligos atveju juokingai maža.

Visiokiomis "hospital insurance", kurios irgi nepigios, gali pasinaudoti tik mirštamai susirgęs. Tad socialinio draudimo srityje šis kraštas keliais dešimtmečiais atsilikęs. Žodžiu, čia niekas nėra tikras dėl savo rytojaus.

Abėjoju, ar atsiras nors vienas nuošimtis iš intelektualų naujakurių, kurie pasakytų, kad šiame krašte geriau gyvena, negu Lietuvoje gyvena. Tiesa, visi pasakys, kad geriau, negu Sibire, ir dar daugelis pridės, kad geriau, negu Vokietijoje. Iš patyrusių darbininkų tarpo gali, tiesa, būti nemaža, kurie Lietuva, kurią mes patys sukūrėme, išdavė budeliams, kaip ir daugelį kitų kraštų, "didysis demokratas", jokios teisės tam neturėdamas ir mūsų neatsiklausęs, kaip tikram demokratui priderėjo.

O dabar ir "patį didžiausiojo pasaulio demokratiją" atsidūrė pavojuje. Vienintelis politikas, kuris supranta padėtį ir siūlo teisingas priemones, yra buvęs prezidentas Hooveris. Deja, per ilgai jo balsas lieka neišgirstas. Ar nebus per vėlu?

Dr. J. B.

Bolševikų desantai

(Atkelta iš 4-to pusl.)

būdavo geresnės, kaip naujos. Tad jis nuolat turėjo labai daug darbo, nespėdavo net atlikti. Bet mokinių neėmė: nenorėjo kam nors išduoti paslaptį, kad neatsirastų konkurentų...

Gyveno gana pasitūrinčiai. Ir jis pats ir jo žmona buvo gana dievoti žmonės, bet į bažnyčią Zarasuose nevaikščiavo nuo tų laikų, kada juose pradėta laikyti pamaldas lietuviškai.

Iš visų Mielniko vaikų dukrė Marė (dažniau vadinama Marisia, o ne Maryte) labiausiai išsiskyrė, bet visiškai ne į gerąją pusę.

Išsiųsta į mokyklą, dažniausiai iki mokyklos nenuėdavo, o atsidurdavo paežerėje. Pasižymėjo nepaprastu žiaurumu gyvuliams. Joks paukštėlis sode, jokia kregždė pakraigėje negalėjo susisukti lizdo: ji pasiekdavo ir išdraskydavo, o jei jau būdavo išperėti paukščiukai, tai išžudydavo. Vaikai su pasibaisėjimu pasakodavo, kad Marisia, jei pagauna varlę, tai išsukinėja jai kojas, išlūpinėja akis...

Paaugusi buvo labai palinkusi smaguriuoti. Eidavo į krautuves ir, jei pasitaikydavo, kad šeiminkai kur nusisuka, jos užantis tuoj prisipildydavo saldinių, o taip pat ir skepetaičių ar kitokių smulkmenų. Tėvams ne kartą teko brangiai atsiliegti už tuos jos darbelius, kad tik neiškiltų bylos teisme...

Būdama vos apie 14 metų, ji jau palinko į visai kitos rūšies "smaguriavimą". Naktys virto dienomis... Tėvai nebegalėjo suvaldyti, iš kur jų dukrelė pareina auš-

tant... Palydovai kas rytas keitėsi. Tai buvo ir suaugę Abromai ir Ickai, o dažniausiai barzdoti Samochalovai...

Visos tėvų pastangos atvesti dukrą į padorų kelią nuėjo niekais. Nors buvo galimybė mokytis, ji apie tai nenorėjo nė girdėti. Kai tėvams galutinai išsekė kantrybė, kai visi Zarasai Marisiją jau pirštais rodė, tėvai jai uždraudė ateiti į jų namus.

Marisia pasitrėkė kurį laiką Zarasų burliokų tarpe, o kai tie pavasarį patraukė į Kauną vasaros darbams, tai su jais drauge išvyko ir Marisia.

Nuo to laiko tėvai jau nedaug žinojo apie savo dukters gyvenimą. Tik retkarčiais pravažiuojantieji ruseliai papasakodavo, kad ji visai pašlipo, tapo gatvės mergina ir kriminaline nusikaltėle.

Ir štai, 1940 metais, bolševikams užplūdus Lietuvą, pasigirdo žinia, kad Marytė Melnikaitė yra "išrinkta" ir "Liaudies seimą"! Zarasiškiams tai buvo naujiena lygiai tiek pat netikėta, kaip pats bolševikų įsiveržimas. Tada visiems pasidarė aišku, kokia čia dabar valdžia atėjo ir koki laikai prasidėjo...

Štai tokia "deputatė" drauge su Paleckiu parvežė į Lietuvą "Stalino saulę"...

1941 metais kilus karui su vokiečiais, Melnikaitė bėgo į Rusiją pro Zarasus. Tėvų aplankyti, žinoma, neužsuko. Grįžo pasikui į Lietuvą lietuvių žudyti... Taip, kaip maža būdama varlėms — kojų sukinėti, akių lupinėti...

Kai paaiškėjo, kad ji tikrai žuvusi, ap-lankiau jos tėvus. Nelūdėjo... Greičiau atrodė laimingi, kad mirtis nušlavė jų šeimos gėdą...

Pas dailininką Vyt. Raulinaitį



V. Raulinaitis — DAINIUS (linoleumas)

Su tremtinių būriais į Ameriką atkeliavo įvairių profesijų naujakurių: mokslininkų, rašytojų, dailininkų, inžinierių, amatininkų. Išsiskirstė po visą Ameriką, vieni aktyviau, kiti mažiau, bet beveik visi prisidėjo prie lietuvių veiklos pagyvinimo.

Dailininko profesija, kada reikia keisti gyvenamą kraštą ir vėl pradėti iš naujo, yra kiek dėkingesnė. Kad ir mažiau mokant naujosios kalbos, galima pradėti "naujų pozicijų užkariavimą".

Neseniai buvau Daytono. Po prakalbų ir filmų iš tremtinių gyvenimo, prie manęs priėjo šviesus lietuvis columbietis J. Rouika ir sako: "Kaip mums, seniesiems, smagu, kad čia atvažiuoja tiek gabių žmonių. Mes dabar parodysim visiems amerikiečiams, ką lietuviai gali".

Prisipažinsiu, žavėjau tokiu J. Rouikos džiaugsmu ir galvoju, kad tremtinių išsiskirtymas po įvairius kraštus ir jų darbo vaisiai tikrai duos naujas eiles laisvos Lietuvos draugų.

Štai aplankiau dailininką Vytautą Raulinaitį, įsikūrusį Clevelande. Nors naktinis darbas automobilio fabrike gerokai išvargina, bet kelias valandas numigęs griebiasi savo profesijos darbo, atlieka paruoštus ir planuoja naujus kūrinius. Tikisi, kad jau ateinančiais metais galės su savo darbais dalyvauti Clevelando meno parodoje.

Dailininkas kiek užsimena, jog visokie tautiniai parengimai, kuriems reikia padaryti įvairius pagražinimus, atima daug brangaus laiko, bet taip pat patarė teisina, kad tų darbų kiekvienas sąmoningas lietuvis ir negali išvengti.

Dail. Vytautas Raulinaitis — jaunosios dailininkų kartos atstovas. Jis gimęs 1918 metais Vilkaviškyje. Gimnaziją baigė Kaune. Po to buvo karo mokykloje, iš kurios išsinešė karininko laipsnį, baigė mokytojų reikalingą mokslą ir nuėjo į Vilniaus Meno Akademiją.

Likimas taip lėmė, kad Clevelande apsigyveno ir V. Raulinaitis pirmasis piešimo mokytojas dail. K. Žilinskas. Pas jį piešti mokėsi būdamas Aušros gimnazijos, Kaune, suole. Į dailės darbus turėjo palinkimą iš vaikystės. Tai paveldėjimas iš tėvų, kurie ir patys menu domėjosi ir šį tą dirbinėjo. Tad įstojo į Vilniaus Meno Akademiją pasijuto besas savo tikrame kelyje.

Į Vilniaus Meno Akademiją įstojo 1941 metais. Lietuva jau nešė vergiją ir iš kiekvieno stu-

dijuojančio reikalavo dar didesnio pareiškimo. Joje mokėsi iki 1944 metų, kada antrą kartą raudonasis tvanas pradėjo tvintti į Lietuvą, jis su savo motina K. Raulinaitiene pasitraukė į vakarus.

Ir tik karo audrai aptilus, kada Freiburge susiorganizavo Meno Mokykla, V. Raulinaitis stėjo baigti mokslą. Po dvejų sėkmingo darbo metų, pažymiu labai gerai, gavo skulptoriaus diplomą.

Man keletą kartų lankantis Freiburge Meno Mokykloje, profesoriai aiškino, kad čia studijuoja visa eilė gabių mokinių. Visada primindavo ir dinamiškų formų, turtingos vaizduotės dailininką Vytautą Raulinaitį.

Dailininkas nėra iš tų laimingųjų, kurie atsilankiusiam gali parodyti ir pirmuosius savo kūrinius. Kai bėgo iš Lietuvos — viską paliko, o kai važiuo iš Vokietijos į JAV, turėjo palikti ir iš akmenų iškaltas skulptūras. Jos buvo per sunkios. Bet dabar jo gyvenamus kambarius vėl puošia eilė naujų ir įdomių darbų.

Šiuo metu Vyt. Raulinaitis lygiagrečiai dirba skulptūros, grafikos ir keramikos darbus. Jo darbų pavyzdžių skaitytojams ir parodome.

Besikalbant dailininkas man pasakoja, kad studijuojant Vilniuje, lietuvių tautinėje šventovėje, labai daug susirinkęs dvasinių turtų. Profesoriai Mikėnas ir Gudaitis, Vilniaus miesto sta-

tybinis grožis, — visa tai įspaudė savo žymę. Ypač pamini profesorius Mikėną, kuris jį nukreipė į prancūzų Majol ir Egipto skulptūros kelius (masyvinės skulptūros, be smulkių detalių).

Vilniaus Meno Akademija buvo įsikūrusi šv. Onos bažnyčios kaimynystėje. O kas iš Vilnių mylinčiųjų nežino to gražaus miesto kampelio, kur visada pamatysim bestoviniuojančių grožio ieškotojų!

Studijuodamas vokiečių okupacijos metu, kada vokiečiai uždarinėjo visas aukštąsias mokyklas, V. Raulinaitis įsitikino, kad šv. Onos bažnyčia turėjo požeminį susisiekimą su Meno Akademija. Kada vokiečių sargybiniai saugojo Akademijos rūmus ir nieko neleido į juos įeiti, jie urvais įėjo į rūmus ir išnešė brangius kūrinius, kad nepagrėbtų okupantai.

Freiburge mokėsi pas profesorius: Jonyną, Kasiulį, Marčionį. Mokykla, nors ir tremties sąlygose, į mokslinimąsi buvo atkreipusi rimčiausią dėmesį.

Šiuo metu dail. V. Raulinaitis baigė iliustruoti Balio Augino eilėraščių knygą SIRDIM Į TĖVISKĖ, drožia naujus darbus.

Dail. V. Raulinaitis yra aktyvus Čiurlionio ansamblio dalyvis nuo pat to ansamblio įsteigimo. Ne tik atlieka visus dailininkų Čiurlioniečių reikalavimus, bet nepemainomas dailininkas ir ansamblio chore.



V. Raulinaitis — medžio skulptūra (riešutas) — NUKRYŽIUOTASIS

Kai atsisveikindami prisiminėm visus paskutiniojo dešimtmečio mūsų tėvynės ir mūsų pažiūrų vargus, jis dideliu jautrumu prisiminė ir savo motiną Kristiną Raulinaitienę, kuri didele motinos meile, nelengvu darbu, sudarė sūniui sąlygas mokytis pasirinktoje profesijoje. B. G.

A. Melniko paroda Romoje

Lietuvių dailė retai tepasirodo Romos meninio gyvenimo arenoje. Pernaš Romos Valstybiniam Grafikos Muziejui suruošta grafikos meno paroda rado gerą atgarsį italų spaudoje ir tinkle. Įvertinimą dailininkų V. K. Jonyno ir Viktoro Petravičiaus kūrinių. Šį pavasarį Romos Akademiją baigė jaunas lietuvių tapytojas Antanas MELNIKAS. Šis menininkas jau porą kartų dalyvavo bendrose meno parodose Florencijoje ir Romoje, o neseniai galerija "Chiarrazzi" suruošė jo darbų individualinę parodą.

Antanas Melnikas pasirodė kaip rimtas, tapybinę kūrą gerbiąs dailininkas. Praėjus akademinę griežtą mokyklą, jis dar bar ieško ir kai kuriuose geriausiųose darbuose randa neįprastą išraišką. Šis tapytojas yra arti- mas taip vadinamai "Fauves" prancūzų ekspresionistų grupei. Jo stiprus koloristinis išreiškimas yra romantiškos kultūros

apvaldomas ir dažnai labai harmoningas. Atrodo, kad A. Melnikas yra pusiaukelį į abstraktų formavimą, kuri jis stato savo tikslu. Neabejotina, šio tapytojo kūryba yra rimtas įnašas į šių dienų lietuvių meną. Mums tenka džiaugtis, kad jo alejinių ir temperos darbų, o taip pat ir piešinių paroda buvo italų spaudoje šilčiau priimta.

Laikraštis "La liberta" rašo, kad "Vargdieniuose" (vienas parodoje išstatytų darbų) "Melnikas pasiekė savo tikslą. Patyrimai iš kubizmo, kurie jaučiami ir dinamiškuose piešiniuose, realizuojami čia puikia technika ir meile studijai, o svarbiausia, kad dailininkas niekur nesiekia vien tik išorinio daiktų atvaizdavimo. Natūrmortose dailininko konstruktyvinis gabumas jaučiamas dar stipriau, kaip tuo tarpu "Glorijos" portrete pasireiškia gilus subtilumas kartu būdingas ir jo peizažams." (Ugo

Moterri, meno kritikas ir Bienales komiteto narys).

Meno istorikas Ancieto Del Massa pabrėžia savitąsias "Brancaleone", kad "Melnikas turi impulsyvų kompozicinį talentą" ir kad jo "motyvai realizuojami griežtu įvertinimu bei galutiniu išbandymu, yra svetimi bet kokiam viliojančiam ir romantiškam impresionizmui."

"Jo darbai turėtų būti su- prasti, kaip modernizmo labai rimtas pajutimas. Jie yra moderninė prasme klasiški ir tolimi nuo bet kokių paviršutiniškų ar kapriziškų manierų."

Panašų pripažinimą Antano Melniko tapybai atspaudė žurnalai ir laikraščiai "Il Giornale della Serra", "Momento Serra", "Il Messagero", "Giornale del Messogiorno" ir "Alfabeto".

Jaunas tapytojas, vedęs žinomą italų skulptoriaus Marini dukterį, greitai laiku iškvysta į JAV. Aleksas Rannit, Roma

L. K. Fondo tikslas ir organizacija

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

talką? Tuo tarpu dėl to tenka kiek abejoti. Kaip teisingai V. Alseika pastebi, toks Kultūros Fondas atstovautų jei ne tik patiemis TMD nariams, tai geriausiai atveju tik mūsų kultūrininkų daliai JA Valstybės (1950 m. gegužės 19 d. LIETUVIŲ KE- LIAS). Mat, TMD, per 50 metų gyvavusi, pergyvenusi įv. krizių ir paskutiniu metu besiryzianti vėl atgyti (dėl TMD artimesnės praeities ir jos nuveiktų darbų plg. M. Kasparačio straipsnį, išspausdintą NEMUNO pirmame numeryje), vis dėlto lig šiol ėjusi skirtingu, tam tikru ideologiniu keliu, — tai aiškiai matyti iš jos išleistų knygų sąrašo, — ir todėl neįstengė draugėn suburti visų kultūrininkų pajėgų; vargiai ji istengs, kaip teisingai pastebi DIRVOS Nr. 25 vedamojo straipsnio autorius, tai padaryti ir ateityje. Visų pirma JAV katalikai, kurie jau turi savo Lietuvių Kultūros Institutą, tam tikrą savos rūšies kultūros fondą, niekadus nenorės TMD vadovbei užleisti kultūrinės pirmenybės ir dėl to toliau eis veikiausiai savo jau ankščiau užsibrėžtu keliu. Antra vertus, Walter M. Chase su- manytas Kultūros Fondas yra grynai draugišnis, kontroliuojamas vienos kalbamos organizacijos centro komiteto ir skiriamas smulkesniems JAV lietuvių kasdieninio gyvenimo kultūriniam reikalams (vakariniam kursams, chorams, dramos ratieliams, tautinių šokių grupėms ir kt.) rūpinti. Bet šiuo likiminiu mūsų tautos laikotarpiu mums turi rūpėti daug platesnio masto kultūriniai reikalai, būtent — bendras pagrindinių mūsų kultūrininkų vertybių palaikymas ir ugdymas, kuris apimtų viso pasaulio kraštų ir visokių pažiūrų bei srovių lietuvių, pripažįstančių tautinės kultūros reikšmę mūsų likimui ir mūsų tautos laisvės kovai.

Taigi šitais sumetimais atrodo daug geriau eiti ne Walter M. Chase'o planuojamam, bet Lietuvių Rašytojų Tremtinių Draugijos 1947 m. Augsburgio visuotiniame suvažiavime jau konkrečiai svarstyti ir nuspręsti keliu — kurti bendrą viso pasaulio kraštų ir įvairių srovių bei pažiūrų lietuvių, Kultūros Fondą. Šituo savo nutarimu mūsų laisvieji rašytojai yra atitikę tikriausią kelią ko daugiausia kultūrininkų pritraukti į bendrą kultūros darbą. Tas jų nutari-

mas yra jau davęs ir konkrečių vaisių: Augsburgio suvažiavimo priimtu laikiniu statutu Australijoje jau yra suorganizuota Lietuvių Kultūros Fondo apygarda, Clevelande įkurtas to Fondo skyrius, kituose JAV lietuvių sam- būriuose ruošiamasi toliau eiti tuo keliu ir tt. Tik tenka ap- gailistauti, kad laikinė organi- zacinė komisija, kurios uždaviny- bus buvo Augsburgio suvažiavi- mo nutarimu poruošti pastovų normalų kelią Lietuvių Kultūros Fondui įgyvendinti, dėl emigra- cijos dabar yra visai pakrikus ir šiuo metu nepajėgia daryti jo- kio konkretesnių žygių. Nieko geresnio š. m. gegužės 6-7 d. savo visuotiniame susirinkime negalėjo sugalvoti ir Lietuvių Rašytojų Draugija kaip "pasitū- lyti Clevelando Lietuvių Kultū- ros Fondo skyriui eiti Apygar- dos pareigas, pagal statuta iš- rinkti tarbą ir susisiekti su Kultūros Fondo skvriais kituose kraštuose" (iš LRD valdžbos 1950.V.25. rašto Clevelando LKF skvrius valdybai).

Mano įsitikinimu, Clevelando Lietuvių Kultūros Fondo sky- rius ne tik neturi pasukti iš savo pradėtojo kelio, bet, tuo keliu eidamas, turi dar pasiim- ti didesnę uždavinį — kiek galint plačiau plėsti bendrojo Lietuvių Kultūros Fondo idėją JA Val- stybės ir drauge su tuo imtis organizacinės iniciatyvos tai idė- jai vykdyti, nes tai yra tikriaus- ias ir tiesiausias kelias.

Reikšmingas Augsburgio LRT Draugijos visuotinio suvažiavi- mo nutarimas bendrojo Lietuvių Kultūros Fondo reikalui, to Fon- do apygardos įsteigimas Australi- joje, sėkmingas pirmojo sky- rinio stiliaus programėlės. Pe- dagogai atvirai kalba, kad su- šitokia programa televizija pri- auklės begales bukapročių...

LAIMINGIEJ...
Žmona praneša vyrui:
— Klausyk, šiandien aš pakviečiau pietums du senus savo pažįstamus... Teisingiau pasakius, buvusius savo sužadėtinius. Ar tai nebus tau nemalonu?

— O ne, priešingai! Aš labai mėgstu būti su laimingais žmonėmis!

LAIKĄ "UZMUSA"

— Kas atsitiko, kad šiandien per visą dieną tik dainuoji ir pianu skambini?

— Nieko, dėde! Aš tik taip sau — laiką užmušinėju...

— Ach šitaip... Gerai, bet sakyk, kam tu tą darai taip žiauriai?

DEKINGAS ŠUNELIS

— Nuostabus dalykas: mūsų šunelis užpuola kiekvieną svetimą žmogų, bet kai atėjo darbininkai mūsų piano išnešti, tai jis jiems tiesiog rankas laižė...

DAR KVAILESNIS

žmona klausia vyrą, privatinį mokytoją:

— Argi tas vyras, su kuriuo šiandien taip ilgai sugaišai, toks

DANŲ BALETO JUBILIEJUS

Danijos Karališkasis Baletas šįmet švenčia savo 200 metų jubiliejų. Ta proga buvo surengtas baletų festivalis, kuris truko 14 vakarų ir kurio metu buvo vaidinta 21 baletas, daugumas pa- čių danų kūrybos ir retas ku- ris matytas kur nors toliau, kaip Skandinavijoje.

Danų baletas labai savaran- kus. Jis labai griežtai spyrėsi po visą pasaulį paplitusiam rusų baletui itakai. Jie beveik neįsi- leisdavo rusų baletmeisterių. Tik 1925 metais buvo kuriam laikui pakviestas garsusis Fokinas ir 1930 — Balašinas. Garsusis ru- sų baletas "Gulbių ežeras" Da- nijoje pirmą kartą buvo vaidina- mas tik... 1938 metais, kai buvo suėję jau 60 metų nuo pir- mojo to baletų pasirodymo.

TELEVIZIJA

Televizija sukelia visą eilę naujų rūpesčių. Visų pirma dėl to, kad televizija yra daug dides- nės laiko gaisintoja, negu šiaip radijas, nes čia turi atsisėsti ir žiūrėti, negali nieko kita daryti.

Mokyklos nusiskundžia, kad daugelis mokinių nebeturi laiko pamokoms paruošti, kadangi iš- tisvus vakarus prapūpi prie te- levizijos.

Tiesa, sakoma, kad televizija stiprinanti šeimų ryšius: mėgė- jai žiūrėti daugiau būna namuo- se, vaikai ne tiek daug laksto gatvėse, mažiau nelaimių atsi- tinka...

Bet tai būtų labai gerai, jei- go televizijos paveiksai būtų vertingesni. O dabar svarbiaus- ias dalykas šalia menkos vė- tės komedijėlių — tai imtynės, beisbolas, boksas arba kabare- tinio stiliaus programėlės. Pe- dagogai atvirai kalba, kad su- šitokia programa televizija pri- auklės begales bukapročių...

LAIMINGIEJ...

Žmona praneša vyrui:
— Klausyk, šiandien aš pakviečiau pietums du senus savo pažįstamus... Teisingiau pasakius, buvusius savo sužadėtinius. Ar tai nebus tau nemalonu?

— O ne, priešingai! Aš labai mėgstu būti su laimingais žmonėmis!

LAIKĄ "UZMUSA"

— Kas atsitiko, kad šiandien per visą dieną tik dainuoji ir pianu skambini?

— Nieko, dėde! Aš tik taip sau — laiką užmušinėju...

— Ach šitaip... Gerai, bet sakyk, kam tu tą darai taip žiauriai?

DEKINGAS ŠUNELIS

— Nuostabus dalykas: mūsų šunelis užpuola kiekvieną svetimą žmogų, bet kai atėjo darbininkai mūsų piano išnešti, tai jis jiems tiesiog rankas laižė...

DAR KVAILESNIS

žmona klausia vyrą, privatinį mokytoją:

— Argi tas vyras, su kuriuo šiandien taip ilgai sugaišai, toks

DEKINGAS ŠUNELIS

— Nuostabus dalykas: mūsų šunelis užpuola kiekvieną svetimą žmogų, bet kai atėjo darbininkai mūsų piano išnešti, tai jis jiems tiesiog rankas laižė...

DAR KVAILESNIS

žmona klausia vyrą, privatinį mokytoją:

— Argi tas vyras, su kuriuo šiandien taip ilgai sugaišai, toks

DEKINGAS ŠUNELIS

— Nuostabus dalykas: mūsų šunelis užpuola kiekvieną svetimą žmogų, bet kai atėjo darbininkai mūsų piano išnešti, tai jis jiems tiesiog rankas laižė...

DAR KVAILESNIS

žmona klausia vyrą, privatinį mokytoją:

— Argi tas vyras, su kuriuo šiandien taip ilgai sugaišai, toks

DEKINGAS ŠUNELIS

— Nuostabus dalykas: mūsų šunelis užpuola kiekvieną svetimą žmogų, bet kai atėjo darbininkai mūsų piano išnešti, tai jis jiems tiesiog rankas laižė...

kvailas, kad jam reikia tokių il- gų pamokų?

— Ne, jis dar kvailėsnis: jis nori vesti mūsų dukterį!

ISSIBLAŠKES PROFESORIUS

Vaikai ateina į tėvo, profesoriaus, kambarį:

— Tėveli, mes norim tau la- bąnakt pasakyti!

— Ne ne, dabar aš labai užim- tas. Ateikit ryt rytą...

KITI ATLIKO

— Aš visą savo gyvenimą pa- švenčiau mokslui. O Tamsta, gerbiamasis, koki gyvenimo už- davinį esi pasirinkęs?

— Aš, matote, Tamsta, savo gyvenimo uždavinį pasirinkau — atrasti pietų ašigali.

— Bet kadangi dabar jau kiti tą ašigali atrado, tai aš laikau, kad mano gyvenimo uždavinys jau atlik- tas.

NE, JI NEVAIKSTO

— Klausyk, tu vis dar te- bevaikštai su tuo turtingo mėsini- ninko sūnum?

— Niekus kalbi! Mes visai ne- vaikštom: mes važinėjam!

PERDETA...

Viešbutininkas skundžiasi mė- sininkui:

— Dešreles, kaimyne, tai maž- daug per mažas pradėjai daryti. Vakar vienas mano svečias po penkių porų tavo dešrelių badu numirė!

ISKALBINGA ELGETA

— Teikites atleisti, didžiai gerbiamas Tamsta, jei aš leisiu sau kelias žadžias paaiškinti Tamstai, kas mane atvedė prie to, kad man tenka prašyti leisti pasinaudoti kitų žmonių palan- kumu ir gera širdimi. Gal būt, Tamstai jau teko girdėti, kad žymia dalimi...

— Viešpatie maloningas, su- stok Tamsta! To dar betrūko, kad ir elgetos imtų prakalbas sakyti!

NE IŠ VIENO TAŠKO ŽIURI

Rimtas ponas eina pasivaikš- čioti. Mato, kad vaikėžas stovi, žiūri į jį ir juokiasi. Rimtas po- nas susierzina. Jau ne pirmas kartas, kad tas vaikas juokiasi jam į akis.

— Aš nesuprantu, kodėl tu vi- sada juokies, kai tik aš einu pro tavę?

— O aš nesuprantu, kodėl Tamsta visada eini pro mane, kai aš juokiuos!

PAS TEISEJĄ

Teisėjas: — Visiškai aišku, kad tu pirma išlaužei duris ir paskiau pavogei krautuvėje bu- vusias dešras.

Kaltinamasis: — Bet, teisė- jau, ten buvo tik trys gabalai dešros ir jie nesvėrė nė trijų svarų. Manau, į tai taip pat rei- kia atsižvelgti.

KRAUTUVEJE

Pagyvenusio amžiaus vyriškis krautuvėje kreipiasi į pardavė- ją:

— Prašau man duoti knygą "Kaip rašyti meilės laiškus".

— Jūs kreipkitės į senų kny- gų prekybą, nes mes jau daug metų tokio pirkėjo nebeatėme.

GERA PRADŽIA

— Kaip einasi Jums, daktare, naujoje vietoje. Ar turite pa- cientų?

— Džiaugiuos, mielas drauge. Čia yra labai daug jaunavedžių ir aš nuolat turiu apžiūrinėti pramuštus pakaušius ir sudras- kytus veidus.



V. Raulinaitis — užsklanda (linoleumas)

NAUJAUSI NAUJAKURIAI

Birželio 25 d. laivu "General Heintzelman" į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai: Adomaitis Magdalena — Worcester, Mass.

Andriulis Vytautas — Chicago, Ill.

Alekna Jokūbas, Bronislava — Omaha, Nebr.

Badauskas Jonas — Athol, Mass.

Čiplys Antanas — Easton, Pa.

Dačys Antanas — Chicago, Ill.

Gražulis Pijus — Worcester, Mass.

Jankauskas Aleksas, Felicija, Aleksas, Romualdas, Vytautas — Fairfield, Mont.

Juodžiūnas Marcelė, Vytautas — Chicago, Ill.

Kielius Gediminas — Chicago, Ill.

Kiulys Eva, Martynas — Chicago, Ill.

Kontrauskas Stasys, Zuzana — Omaha, Nebr.

Kvasauskas Jonas, Magdė — Antioch, Ill.

Kripaitis Stasys, Julija — Chicago, Ill.

Lengvinas Jonas — Chicago, Ill.

Leonavičius Jonas, Sofija — Worcester, Mass.

Mačiukaitė Ida — So. Boston, Mass.

Markevičius Vytautas, Aldona, Gediminas, Algirdas — E. Chicago, Ind.

Matulevičius Petras — Antioch, Ill.

Maziliauskas Stasys, Jadvyga — Dorchester, Mass.

Mercevičienė Teresė — Philadelphia, Pa.

Mikalauskas Petras — Omaha, Nebr.

Oleškevičius Bernardas, Rita — Chicago, Ill.

Pacevičienė Monika — Chittenden, Vt.

Petrauskas Stasys — Detroit, Mich.

Petravičius Leonas — Detroit, Mich.

Pilipavičiūtė Rita-M. — Omaha, Nebr.

Puodžiūnas Petras, Ona, Laima, Mirdza, Sigita, Zidonija — Eddystone, Pa.

Sabalys Algirdas — Stamford, Conn.

Sakalauskas Karolina — Portage, Pa.

Surdukevičius Matas, Ona, Rimgaila, Vitalija, Jonas — Brooklyn, N.Y.

Tekorius Jurgis-P., Zoffja, Algimantas, Idilija-Z., Anna-Editha, Antanas A. — Indianapolis, Ind.

Tonski Janina, Pawel — Valley Cottage, N.Y.

Vec-Zemelis Kristopas, Ida, Eleonora — Newark, N.J.

Vyšniauskas Alfonsas — Rochester, N.Y.

Žilius Velys — New York, N.Y.

Zubrytė Amelija — Munhall, Pa.

Izokaitytė Ona, Marija — Orland Park, Ill.

Latonas Marija — Chicago, Ill.

Liozeris Mikas, Elzė, Gertrude, Jonas — Westville, Ind.

Vasiliauskaitė Agota — Chicago, Ill.

LIETUVIŲ KLUBE

dabar yra įrengtas puikus televizijos priimtuvas. Nariai ir jų svečiai kviečiami apsilankyti ir pasigėrėti.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

Smulkesnių žinių apie šiuos mirusius Redakcija neturi

Nuo 1937 metų vasario mėn. iki šios dienos DIRVOJE sužymėta jau 21,800 per tą laiką mirusių lietuvių ateivių.

KALAZAUSKAS Juozas, 53 metų, iš Kuršėnų par., mirė kovo mėn. New Haven, Conn.

REPEČKA Mykolas, 83 metų, mirė kovo 16 d. Brooklyn, N.Y.

PETRONIENĖ Matilda (Prasaukaitė), 56 metų, iš Alvisto par., mirė kovo 25 d. Brooklyn, N.Y. Amerikoje išgyveno 40 metų.

LEVULIS Martynas mirė kovo 17 d. Wilkes Barre, Pa.

KURTINAITIS Petras mirė kovo 17 d. Pittston, Pa.

SUGŽDINIS Juozas mirė kovo 17 d. Sebastopol, Pa.

VASILIAUSKIENĖ Ona mirė kovo 18 d. Inkerman, Pa.

LAUKEVICIUS Simanas mirė kovo 21 d. Edwardsville, Pa.

SKUCIENĖ Marijona mirė kovo 21 d. Wilkes Barre, Pa.

URNIEŽIUS Vincas, 75 metų, mirė kovo 21 d. Greenfield, Mass.

BALINSKIENĖ Petronė mirė kovo 23 d. Scranton, Pa.

AUCIENĖ Ona, 77 metų, mirė kovo 12 d. Rochester, N.Y.

SUTKIENĖ Ona mirė kovo 16 d. Wilkes Barre, Pa.

MAŽAITIS Juozas mirė kovo 14 d. Pittston, Pa.

RUNTA Pranas mirė kovo 19 d. Pittston, Pa.

POCKEVIČIENĖ Mirta mirė kovo 10 d. Wilkes Barre, Pa.

BUTKAUSKAS Pranas C., 30 metų, mirė kovo 17 d. Philadelphia, Pa.

PAVILONIENĖ Juzė (Zupkevičiūtė), 45 metų, mirė vasario 19 d. Buenos Aires, Argentina.

VISOCKIS Motiejus, 66 metų, mirė kovo 19 d. Montreal, Kanada.

SILKAUSKAS Jonas mirė kovo 21 d. Montreal, Kanada.

ANDRAITIENĖ E. (Strazdaitė), 49 metų, mirė kovo mėn. Toronto, Kanadoje.

BLAZIS Antanas, 60 metų, mirė kovo 1 d. Minersville, Pa.

TABULEVIČIENĖ Stefania, 58 metų, mirė vasario 9 dieną Brooklyn, N.Y.

PALAITIS Jurgis, 70 metų, iš Marijampolės apskr., mirė vasario 5 d. Cicero, Ill.

KAZALONIS Petras, 67 metų, mirė kovo 6 d. Elizabeth, N.J.

Amerikoje išgyveno 44 metus

PEČELINGIS Jurgis, 81 metų, mirė kovo 18 d. So. Boston, Mass.

JANULIS Ignas mirė kovo 10 d. Fond Du Lac, Wisc.

JUNEVIČIUS Stanislovas, 32 metų, iš Ukmergės apskr., mirė vasario 25 d. Toronto, Kanadoje.

PRAVILIONIS Jonas mirė kovo mėn. Newark, N.J.

LEKAVIČIENĖ Teofilė (Tačionytė), 72 metų, iš Galintėnų par., mirė kovo 21 d. So. Boston, Mass. Amerikoje išgyveno 42 metus.

CYRONKIENĖ Rožė (Jurgelevičiūtė), 67 metų, iš Lydos apskr., Nočios par., mirė kovo 11 d. Providence, R.I. Amerikoje išgyveno 46 metus.

GASĖNAS Anupras mirė kovo 2 d. Buenos Aires, Argentina.

PUMPUTIS Martynas, iš Utenos apskr., Molėtų par., mirė vasario 5 d. Buenos Aires, Argentina.

PETRAITIS Jonas, iš Tauragės apskr., Gaurės par., Milaičių km., mirė sausio 10 d. Rosario, Argentina.

GALINAUSKAS Silvestras, 73 metų, mirė So. Boston, Mass.

BATAKIS Pranas, 38 metų, mirė kovo 11 d. So. Boston, Mass.

KAUNAS Vincas, 83 metų, mirė vasario 12 d. Brockton, Mass.

VENSLAVIČIUS Adomas, 58 m., mirė sausio 14 d. Scranton, Pa.

GALINAITIS Juozas, 71 metų, mirė vasario 20 d. Worcester, Mass.

NAVICKAS Bronius, 63 metų, mirė kovo 1 d. Wilkes Barre, Pa.

MASIOKAS Aleksas, 62 metų, mirė sausio 9 d. New York, N.Y.

ZAŁECKAS Jonas, 69 metų, iš Butrimonių par., mirė kovo 23 d. So. Boston, Mass. Amerikoje išgyveno 48 metus.

KUZMARSKIS Aleksas, pusamžis, mirė balandžio 4 d. Chicago, Ill.

SALKAUSKAS Pranciškus, 63 metų, iš Joniškio par., Trumaičių km., mirė balandžio 3 d. Chicago, Ill.

ŽEMEČKIS Kazimieras, pusamžis, iš Tauragės apskr., Pagramančio par., mirė balandžio 2 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 49 metus.

BOGUSIENĖ Petronėlė (Benaitė) mirė alandžio 7 d. Chicago, Ill.

KUMETA Jonas, pusamžis, iš Suvalkų ap., Pavienių km., mirė balandžio 4 d. Chicago, Ill. Amerikoje išgyveno 35 metus.

PETKUNAITĖ Stanislava, 23 metų, mirė balandžio 7 d. Chicago, Ill., kur buvo ir gimusi.

MOLIENĖ Elžbieta (Šimonaitė) pusamžė, iš Panevėžio apskr., Subačiaus par., Škvabų km. Amerikoje išgyveno 35 mt.

AR JAU TURITE

KNYGA

"PAKELIUI Į MIRTĮ"

Jos kaina tik - - - -

\$

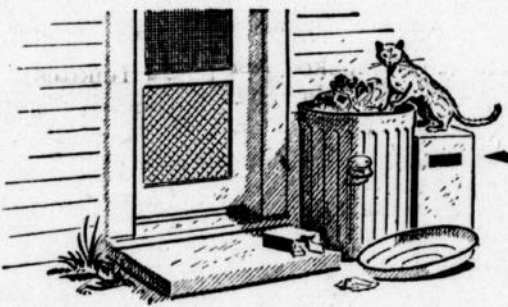
1

Tai yra knyga, kurią įdomu ir verta paskaityti. Ją galite greit gauti, jei parašysite užsakymą su aiškiu savo adresu ir, pridėję prie jo vieną dolerį, išsiųsite jį šiuo adresu:

DIRVA

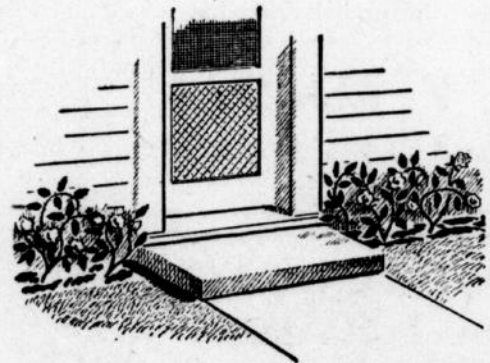
6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio



NUO TO

IKI TO



SU Gasu-Kurenamu Atmatų Naikintuvu!

Greičiausia, tikriausia ir lengviausia priemonė atsikratyti atmatų yra gasu kurenamas atmatų naikintuvas. Tik sumesk virtuvės liekanas į tokį naikintuvą, tokias, kokios jos yra, ir ... jos be kvapo pavirs puikiais pelenais.



Šios dienos atmatas ŠIANDIEN pat ir sudegink!

ŠIĄ VASARĄ... Jums tikrai patiks Jūsų gasu kurenamas atmatų naikintuvas. Be biauros šiukšlių dėžės... be nemalonaus kvapo... be vietos, kurioje veisiasi musės ir kitokie vabzdžiai... be vaikščiojimo laukan blogame ore.



Apžiūrėk naujus gasinius atmatų naikintuvus!

Jie yra maži ir gražūs... be triukšmo... tinka vartoti metų metus. Ir jie yra tokie pigūs, jog Jūs tikrai galėsite, kad Jūs anksčiau neįsigijote tokio gasu kurenamo atmatų naikintuvo.

The EAST OHIO GAS Company

TELEVISION: Watch Louie Winslow on "The Women's Window"—Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday at 2 p.m., WNEB, Channel 4

Bandymai paslėpus etiketes įrodė KAD DAUGIAU KAIP 6 IŠ 10 MĖGSTA CARLING'S Black Label ALŲ LABIAU UŽ BRANGIASIAS RŪŠIS



THE TASTE-TESTS TELL THE TALE.



Bandymo metu bonka Black Label ir bonka premijuoto alaus rūšies, gaminamos vieno alaus, paskui kito ir leidžia suvo skoniui nuspręsti, kurioj katras alus.

Tavernos lankytojas, parinktas atsitiktiniu būdu, ragauja vieno alaus, paskui kito ir leidžia suvo skoniui nuspręsti, kurioj katras alus.

THE SWING IS TO BLACK LABEL



Kai jis paragavo, ji prašo nurodyti, iš kurios bonkos alus jam atrodo skanesnis.

IS 10 TOKIŲ BANDYMU TĖT 6 ATVEJAIMS PASIRINKIMAS ATITENKA BLACK LABEL ALŲ.

Per šimtus tokių bandymų (atliekamų nepriklausomose studijų organizacijose) Carling's Black Label alus išeina laimėtoju daugiau kaip 6 kartus iš 10! Daugiau kaip 6 žmonės iš kiekvienos 10 pripažino Black Label esant skanesnį, lengvesnį, skanesnį, negu brangiosios premijinio alaus rūšys. Ir Jūs pripažinsit irgi! Pabandykit ir pamatysit!

Naudokitės geresniu alumi negu premijuotų rūšių alus, mokėdami pigesnę kainą!

ORDER

CARLING'S Black Label BEER

BREWING CORPORATION OF AMERICA • CLEVELAND, OHIO

Clevelande ir apylinkėse

ISLA SEIMA

I SLA seimą išvyko DIRVOS redaktorius Vincas Rastenis. Jis dalyvaus visuose Baltimorėje vykstančiuose SLA seimo posėdžiuose ir stebės ten pat vykstančius kitų organizacijų suvažiavimus.

Iš Clevelando taip pat į seimą išvyko visa eilė SLA veikėjų: M. Miščikienė, A. ir K. Zdaniai, A. Vilčinskienė, J. Brazauskas, A. Šimkūnas, K. Štaupas. SLA seime žada lankytis ir Ona Baltrukonienė, kuri išvyko į Baltimorę paviesti pas savo dukterį Juliją ir žentą advokatą Nadą Rastenį.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

Birželio liūdnujų įvykių minėjimą Clevelande surengė ALT skyrius Lietuvių Kultūriniam Darželyje. Minėjimas susirinko per 300 žmonių. Ypač malonu, kad minėjime nemažai dalyvavo senosios lietuvių kartos atstovų.

Minėjime kalbėjo Malinauskas, Gravrogas ir Daugėla. Čiurlioniečiai minėjimą pajavirino giesmėmis ir tautinėmis lietuvių dainomis.

ČIURLIONIEČIŲ SEZONO PABAIGTUVĖS

Sekmadienį, birželio 25 d., Čiurlionio ansamblis suruošė savo darbo JAV pirmojo pusmečio pabaigtuves.

I iškilmingąjį aktą Lietuvių salėje susirinko per 200 kvietusių svečių ir čiurlioniečių. Iškilmes pradėjo Ansamblio valdybos pirmininkas Juozas Stempulis, kviesdamas visus dalyvius posėdį pradėti tradicine daina — Lietuva brangi.

Dainos garsams nutilus, buvo prisiminti čiurlioniečiai, kurie yra žuvę laisvės kovose arba ištremti į Sibirą. Jie pagerbti ramybės minute.

Valdybos pirmininkas priminė svečiams Ansamblio įsikūrimo sąlygas, darbą tėvynėje ir tremtyje, pastangas persikelti į JAV. Čia jautriai prisimintas Steponas Nasvytis ir visi clevelandiečiai, kurie patalkino čiurlioniečiams, duodami reikalingas garantijas ir padėdami eiti pirmuosius įsikūrimo žingsnius.

Ansamblis JAV jau dirba beveik metai laiko. Bet aktyviai reikiasi įvairiais pasirodymais. Po iškilmingojo akto, Clevelando priemiestyje, A. Smigelis įsijęta daug naujų draugų ne tik ūkyje įvyko piknikas.

tik sau, bet ir Lietuvai.

Po pusmetinės veiklos apžvalgos ir čiurlioniečių narių kandidatų pakėlimo į tikruosius narius, buvo įteikti padėkos lapai (dailininko V. Raulinaičio gaminti) visiems Čiurlionio ansamblio rėmėjams, padėjusiems atvykti į JAV ir čia įsikurti.

Apdovanotieji į čiurlioniečius prabilo, jautriais žodžiais primindami, kad jie laiko didele garbe, jog ansamblis įsikūrė Clevelande, bet ne kur kitur, ir kad iš čia dabar po visą Ameriką ir Kanadą sklinda nauja lietuvių ir Lietuvos laisvės prikėlimo ugnis.

Valdybos pirmininkas J. Stempulis pranešė, kad ansamblis iš savo kuklių išteklių Lietuvos laisvės kovai paremti paskyrė 100 dolerių ir juos siunčia Viliui.

Posėdį baigiant, jautriais žodžiais Čiurlionio ansamblio vadovas Alfonsas Mikulsks prisiminė savo darbo draugus čiurlioniečius ir visus padedančius čiurlioniečiams dirbti.

Iškilmingasis aktas baigtas Lietuva, Tėvyne mūsų. Po iškilmingojo akto, Clevelando priemiestyje, A. Smigelis įsijęta daug naujų draugų ne tik ūkyje įvyko piknikas.

TREMTINIŲ DĖMESIUI

Tremtiniais kreipiantis pusmetinių registracijos blankų, Imigracijos biure patirta, kad blankų bus galima gauti tik už poros savačių.

Tremtiniai dėl to, kad vėluosis užpildyti reikalingus pranešimus, nebus pakaltinti ir gali būti ramūs.

P.P.Muliolis

TREMTINIŲ SUSIRINKIMAS ŠI SEKMADIENI

Clevelando Lietuvių Tremtinių Draugijos valdyba praneša, kad visuotinis narių susirinkimas įvyksta ateinantį sekmadienį, tuoj po pamaldų, Lietuvių Salės patalpose.

Susirinkime bus aptariami svarbūs, Draugiją liečią reikalai bei nustatomos jos ateities veikimo gairės. Visi nariai kviečiami būtina dalyvauti ir į susirinkimą atvykti nesivėluojant. Nemaža tremtinių, atvykusių į Clevelandą, dar nėra įsirašę į draugiją ir nedalyvauja organizuotų tremtinių veiklų. Valdyba kviečia visus tremtinius šiame susirinkime dalyvauti ir į Draugiją įstoti.

PARDUODAMA

Dviejų šeimų tvarkingas namas, po 4 kambarius, ir 2 kambariai trečiame aukšte. 2 garažai. Linwood gatvėje. Kaina \$10,500, įmokėti \$2,000.

Trijų šeimų namas, 5 — 5 ir 4 kambariai, 3 garažai, Dibble gatvėje. Kaina \$9,000, įmokėti \$1,500.

P. P. Muliolis
6606 Superior Ave.

PARDUODAME BALDUS

Turime parduoti kelių kambarių, geram stovyje esančius varrių, geram stovyje esančius varotus baldus. Kreipkitės: 6212 Linwood Ave., telef.: EX 1-9207.

REIKALINGAS KAMBARYS vienam asmeniui. Pranešti: Joseph Saveikis, 7438, Star Ave. Telef. EX 1-3914.

TURIM PARDUOTI skalbimo mašiną. Kreipitis: 7305 Hecker Ave., tel. EX 1-2459.

PARDUODAMAS NAMAS 5 kambariai viršuje, 4 kambariai apačioje. Anglimis šildymas iš rūšies. Kreipitis: 7516 Star Ave., telef. EX 1-8622.

PARDUODAMAS NAMAS E. 74 St., prie Superior, 2 šeimoms: 6 kamb. viršų ir 6 kamb. apačioje. 2 garažai. Rūšys po visą namu. Parduoda savininkas. Kaina \$13,800. Teirautis: 1220 E. 74th St.

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome



MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudimo-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojamas. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

MISČIKŲ DUKTERS VESTUVĖS

M. ir J. Miščikų, gerų DIRVOS rėmėjų, vyriausia duktė Aldona birželio 24 d. susituokė su Norbert Bowers.

Sutuoktinių apeigos įvyko jaunojo parapijoje, esančioje Garfield Dr.

Vestuvių puota įvyko 10550 Euclid Ave. esančiame jaukiame viešbutyje. Į vestuves iš Kalifornijos buvo atvykęs jauniausioji Miščikų duktė Rūta ir buvo vyriausiąja pamerge. Vyriausiojo pajuonio buvo jaunojo brolis Jokūbas.

Vestuvėse dalyvavo gausus clevelandiečių būrys.

Jau gaunami bilietai į Cleveland Summer Orkestro POP KONCERTUS

Rudolph Ringwall, dirigentas. Koncertų pradžia 8:30 v.v. Liepos 1 d. - Kenneth Wolf, piano.
Liepos 8 d. - Tossy Shiva-kovsky, smuikas.
Liepos 12 d. - Morley ir Gearhart, piano.

PUBLIC HALL
Bilietai jau gaunami pas Burrows, 419 Euclid
Balkonas 60 c., 90 c., \$1.20.
Parteris (prie stalų) \$1.80 įskaitant mokesčius

TOPSOIL
ROTO-TILLING
LAWNS GARDENS
General Landscaping
Free Estimates
A. SALVATORE—LO 1-4766

LIETUVIŲ SALE išnuojama koncertams, šokiams, vestuvėms ir kitokiems renginiams. Iš anksto kreipkitės pas Pr. Urbšaitį. Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave.

Mūsų specialybė
virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų
PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS
16908 Endora Rd. KE 1-8794

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudondai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriuotojas
Apkaivavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.
495 East 123rd St.
Telef.: POTOMAC 1-6899

LANKOSI IS FLORIDOS

DIRVOS ilgametė skaitytoja Anna Ruth atvyko iš Miami, Fla., į Clevelandą pas savo brolį, seseris ir artimuosius. Čia ji praleis apie savaitę laiko, o po to vyks į Philadelphia, Pa., aplankyti antrojo brolio. Būdamas Clevelande, aplankė ir DIRVOS redakciją.

MIRĖ ED JAKUTIS

Birželio 12 d. mirė clevelandietis, senas DIRVOS skaitytojas Ed. Jakutis. Vėlonis buvo 64 metų amžiaus ir gyveno 6212 Linwood Ave.

Vėlonies sūnus J. Jakutis visiems, prisidėjusiems prie iškilmingo vėlonies palaidojimo, reiškia nuoširdią padėką.

PADEKA

Visiems, kurie sveikino Čiurlionio ansamblių pirmojo koncertų sezoną JAV uždarymo progai savo dalyvavimu pagerbė šias čiurlioniečių iškilmes, širdingai dėkojame.

Mūsų visų gili ir nuoširdi padėka senesniosios kartos Amerikos lietuvių veikėjui Tomui Čiurlionui, kuris ansamblui dovanojo Mikalojaus Konstantino Čiurlionio portretą, Anthony Smi-gel už leidimą surengti jo ūky gegužinę, o p. Salasevičienę už malonią talką parengiant užkandžius taip pat širdingai dėkojame.

Čiurlionio

Ansamblio Vadovybė

MONCRIEF SILDYMAS
ir ORO VĖDINIMAS
Statytojai didžiausia vertė doleriais
GAS — OIL — COAL
THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

SUOPIS FURNITURE
6921 Wade Park EX 1-8709
Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui
ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS
Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

Pilnai padengta apdrauda UTAH 1-4515
WM. DEBBS PAINTING CO.
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

PALAIKYKIME TUOS kurie skelbiasi DIRVOJE!

ARTINAS PUSMETIS
Tiek biznyje, tiek ir pavienio žmogaus gyvenime turi būti gera tvarka, padaryta pusmečio apyskaita, kad būtų galima žengti pirmyn.
Pradėjusieji lietuvių banke taupyti iki liepos (July) mėn. 10 dienos gaus nuosimtį nuo liepos 1 dienos.
Taupymas lietuvių banke yra apdraustas Federal Insurance Corporation ir saugumas užtikrintas.
Čia ir šeštadieniais (subatomis) atidaryta iki 1 val. p. p.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.
6712 Superior Ave. HE 1-2498

I J. SAMAS - JEWELER
Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę
7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodžių ir visokių gražaikių, už nuipintą kainą.

Wilkelis Funeral Home
Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby
Pilnas laidotuvių patarnavimas
—HAMMOND VARGONAI PER SERMENTIS—
6202 SUPERIOR AVE. Henderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENDICOTT 1-1763

Mes duodame ir iškeičiame Eagle Stamps

THE MAY CO's BASEMENT

"Check Chatter"

DYDIS
nuo 12 iki 42

BREAKFAST formal

Languota ruošos suknelė su
Ilgu, plačiu
5-jardų sijonu
3.98

Raudona
Mėlyna
Žalia



Didele pique apykakle ir kišenėmis papuošta ryškiai languota suknelė. Žips užsegimas žemiau liemens.

Galima užsisakyti paštu ar telefonu CHerry 1-3000
Basement Housedress Department